

100 let města Český Těšín

Výstava 100 let města Český Těšín byla 28. července slavnostně zahájena v Historické budově Muzea Těšínska v Českém Těšíně za účasti náměstka hejtmána Moravskoslezského kraje Lukáše Curyla, starostky města Český Těšín Gabriely Hřebačkové, starostky polského Těšína Gabriely Staszkiwicz a ředitele Muzea Těšínska Zbyška Ondřeje.

Právě v tento den totiž uběhlo 100 let od doby, kdy bylo historické území Těšínského Slezska rozděleno mezi Československo a Polsko. Důsledkem toho byl i vznik nového samostatného města Český Těšín. To bylo nutné z původního předměstí přebudovat na důstojné centrum celého okresu. Díky vládní půjčce 15 milionů korun byla vystavěna celá řada veřejných budov, škol, úřadů, bank či nemocnice, ale i obytných domů. Bylo nutno vybudovat od základů infrastrukturu, zajistit občanům veškeré služby.

Výstava představuje město v několika rovinách. Největší pozornost je přirozeně věnována meziválečnému období, ale zachycuje i další vývoj města až do současnosti.

Více na str. 8

"Jedu s dobou"

Senioři v akci aneb projekt "Jedu s dobou". Je vám víc než pětadesát a stále vás baví řídit? Nebo máte ve svém okolí někoho takového? Pak byste měli vědět o tom, že existují kurzy Jedu s dobou. Jde o projekt Asociací center pro zdokonalovací výcvik řidičů Autoklubu ČR, který umožňuje starším řidičům zdokonalit svoje dovednosti za volantem.

Takovýto ojedinělý projekt, zaměřený na řidiče z řad seniorů starších šedesáti pěti let, právě probíhá v centrech bezpečné jízdy Libros v Ostravě-Přívoze a v Trinci. Jde již o třetí ročník této akce. O projekt Jedu s dobou byl v předchozích dvou ročnících velký zájem. „Je to opravdu super, když si můžete osobně otestovat, jak váš vůz zvládat v krizových situacích. Uvědomil jsem si že je to důležité, protože člověk pak není překvapený na silnici. A ujišťuji vás, že to byl pořádný adrenalin,“ sdělil jeden z účastníků této akce.

Termíny dalších kurzů v tomto projektu jsou ještě v září a říjnu. Rezervace termínu je možná na www.jedusdobou.cz

Náměstek hejtmána Jiří Navrátil: V Kopřivnici postavíme domov pro seniory

S výstavbou domova pro seniory, po bezúplatném převodu kopřivnické stravovny a okolních pozemků Moravskoslezskému kraji, se začne v příštím roce. Původně sice měla Kopřivnice pozemky předat až po vydání stavebního povolení, jenže nově se objevila možnost získat na stavbu pětadesátimilionovou dotaci z Ministerstva práce a sociálních věcí (z programu Obnovy a rozvoje materiálně-technické základny sociálních služeb).

„Smlouva o smlouvě budoucí, kterou máme s městem uzavřenou, bohužel nestačila a ministerstvo trvalo na tom, že musíme být majiteli. Proto jsme požádali kopřivnickou radnici o uspořádání převodu,“ vysvětluje Jiří Navrátil,

náměstek hejtmána pro oblast sociální.

Už v letošním roce má kraj v úmyslu vyhlásit veřejnou zakázku na výstavbu zmiňovaného domova. V rozpočtu pro letošní rok je alokovaná částka 37 milionů korun a rozpočtový výhled pro rok 2021 pak počítá se sumou 140 milionů. „Věřím, že projekt výstavby domova bude tedy pokračovat nezávisle na výsledku letošních krajských voleb, které se uskuteční na podzim. Nedovedu si představit, které zastupitelstvo by vrátilo dotaci ve výši 65 milionů korun a tím zastavilo tak důležitý projekt“ řekl náměstek hejtmána pro oblast sociální Jiří Navrátil.

Původní náklady, odhadované v roce 2010 na 120 milionů korun, se celkem vyšplhaly na 293 milionů, zvýšila se však i navrhovaná kapacita. Nově bude mít domov 84 lůžek, z toho 32 pro seniory a 52 lůžek se zvláštním režimem. „Ty budou určeny především pro klienty se stařeckou demencí, nebo Alzheimerovou chorobou,“ doplnil Jiří Navrátil. A připomněl, že Kopřivnice je poslední z 23 obcí s rozšířenou působností v kraji, která na svém území dosud nemá domov pro seniory. A že tento domov bude zároveň prvním, který Moravskoslezský kraj za svou dvacetiletou historii postavil. (di)

MUDr. Růžena Mašková:

O tom, jak dosáhnout příjemných překvapení, o dnešní mládeži a jejich vzorech - nevzorech, o největším hrdinovi, o sportování s rozumem, o adrenalinu bez rozumu a o tom, že zbytečně se rozčilovat je zbytečné

MUDr. Růžena Mašková

Nynější povídání začnu netradičně, a sice básní, kterou jsem složila:

**Jen tiše kráčí čas lásky k nám
Jen úsměv stačí - a nejsi sám
Co je to štěstí a za čím jdeš?
To zvonů je hlas, zve k jeslím nás zas
Sklonit se před tím, jenž miluje nás**

Touto básní se nechci chlubit, nabízím ji spíš pro zamyšlení, ale ještě více jako návod, zvláště pro seniory. Jako ukázkou toho, že si člověk může zapisovat pěkné věty, básně, rady nebo nápady, které mu přijdou na mysl. A protože platí: v čem se trénuješ, v tom se zdokonaluješ, může být člověk po nějakém čase vlastní duševní tvorbou příjemně překvapen. Zároveň ho to bude podporovat v duševní svěžesti, takže se mu bude lépe komunikovat s okolím i s mládeží.

I když právě na mládež můžeme občas slyšet nějaké stesky a výhrady, jsem přesvědčená, že dnešní mládež není horší, než jakákoli dřívější a v případech, kdy se opravdu chová špatně, není to jen její vina. Je to vinou celé atmosféry ve společnosti, vinou výchovy, prostředí a špatných vzorů dospělých. Nelze se pozastavovat nad chováním, či agresivitou mladých lidí a přitom ignorovat, jak se sami chováme. Vždyť přece když pěstujeme rostlinu, která má své potřeby, a my je neplníme, je naprosto nesmyslné rozčilovat se na rostlinu, že se vyvíjí špatně a chřadne.

Ono se stačí podívat jen na funkčnost rodin a na rozvodovost. Dítě by si mělo vážit rodičů a vychovatelů, ale jak si jich může vážit, když se partneři mění a rodiny se rozpadají, přitom velmi často v hádkách až surovostech. Kde není alespoň úcta a vlídné slovo, tam děti nemají příležitost vyvíjet se zdravě, ani duševně, ani tělesně. Někteří rodiče si přitom ještě chtějí „očistit svědomí“ tím, že

dítě zahrnou vším možným, aniž by se jejich potomek musel o cokoli snažit. Z takového dítěte zákonitě nemůže vyrůst kvalitní osobnost. Podobně, jako ze sportovce, který netrénuje a o nic se nesnaží, nemůže vyrůst kvalitní sportovec.

Ovšem jako protiklad k těmto negativům mohu uvést příklad z vlastní praxe, příklad hochy, jehož osobnost byla až nepředstavitelně kvalitní. Měl kolem deseti let a vyšetřovala jsem ho na spáleninovém oddělení, kde ležel celý zabalený do obvazů - byl z nich vidět jen otvor pro ústa a krásné oči. Co se stalo? Při stavbě rodinného domku svépomocí šel hoch přiložit pod kotel s asfaltem. Jenže kotel praskl a vařící asphalt se na něho vylil. A já nezapomenu na jeho slova: „Paní doktorko, víte, jak jsem rád, že jsem to byl já a ne maminka, nebo tatínek“. S větší láskou jsem se nikdy nesetkala. Ten hoch zkrátka zemřel, ale pro mne je největším hrdinou.

Dále mám připraveno pár slov na téma sport. Osobně sleduji sportovní zprávy a aktivity se zájmem a občas tyto informace používám při vyšetřování kvůli snadnější komunikaci. Ale zároveň vím, že především senioři, kteří se přestanou hýbat, mají nakročeno k co nejdřívější invaliditě. Zvláště, když v domácnostech je všechno mechanizované a na „knoflík“. Na druhou stranu, nic se nemá přehánět a druhým extrémem oproti nedostatku pohybu je nadměrná zátěž. Zkrátka, i zde je zapotřebí zdravý rozum (který je sice lidem dán, ovšem podle skutků leckdy chybí).

Mám-li být úplně konkrétní, tak adrenalinový sport neuznávám. Riskovat zdraví a život jen kvůli pocitu „dokázal jsem to“ považuji za sobectví. Adrenalinové sportovce bych nechala několik měsíců ošetřovat zdravotně těžce poškozené lidi, aby věděli, co je čeká. Mít svévolně zničené zdraví, být bezmocný a plně odkázaný na pomoc okolí - to je odvrácená strana adrenalinového sportu. Když už má člověk riskovat, musí to být vyváжено pozitivem pro druhé lidi, nikoli osobním pocitem.

Samotná sportovní utkání, jak už jsem řekla, sleduji ráda, a to především kvůli radosti, štěstí a nadšení, které ve velkém množství vyjadřují hráči i fanoušci. Například si nevzpomínám, že by lidi u nás spojilo větší nadšení, než Nagano. To byla euforie, ta radost téměř tekla ulicemi...

A podle mého bychom to měli umět zužitkovat ve chvílích, kdy se naopak nedaří, kdy procházíme zkouškami, jako třeba při současné pandemii. Nejsem ekonom a neumím si představit ani půlbiliónový deficit státního rozpočtu ani možnosti nápravy. Ale dvě věci vím určitě. Za prvé, ani jeden z těch „generálů po bitvě“ nemá moji důvěru a za druhé, je naprosto zbytečné rozčilovat se nad něčím, co nemohu změnit.

A vám přeji, ať jste zdraví - na těle i na duši!

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

 OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
kraj

 HAVÍŘOV

Místopis na dosah *aneb* Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři, a hlavně ti, kdož rádi cestují i do blízka, dnes bychom mohli začít s podmínkou „kdyby“. Řekne-li se zámek, nejspíš se na prvním místě vybaví Hluboká, Lednice, Český Krumlov nebo některý z arkádových zámků na Moravě. Zmíníme-li Karvinou, takový objekt by v naší paměti nejspíš nevystal. Kdyby však bylo možné cestovat do 19. století, mohli bychom si v Karvině vybrat dokonce ze tří honosných zámeckých stavení. Dvě z nich však byla v roce 1945 odepsána nejen ze šlechtického majetku, nýbrž v průběhu dalších desetiletí zmizela zcela beze stopy. Zůstala jen písemná a obrazová stopa v archivech.

Karviná-Fryštát: zámek, Masarykovo nám. 1

Hlavní průčelí zámku

Rovněž třetí z Larisch-Mönnichových zámků mohl podlehnout podobnému osudu a v lepším případě skončit jako "upravená" úřední budova. Naštěstí však díky osvětlenému vedení města se zámku v historickém centru Karviné začala během devadesátých let minulého století vracet aspoň částečně jeho původní podoba. Nikoli původní účel, neboť dnes (od r. 1994) slouží jako památkový objekt, v němž si lze uvědomovat, jak významným městem byla Karviná, než dostala nálepku z uhlí, těžké fyzické práce a nakonec i neblahé sociální lokality.

Spojovací chodba ze zámku na tribunu kostela Povýšení sv. Kříže

Historie zámku začala v gotickém čase 13. století, kdy se tehdejší hrad stal jedním ze sídel těšínské větve polského královského rodu Piastovců. Rozrostl se a během 16. století už jako pohodlné renesanční sídlo sloužil

těšínským knížatům a jejich vdovám nejen jako obytný objekt, ale byl také svědkem významných šlechtických návštěv i zábav. Podobné to mohlo být v době, kdy přešel do rukou řady dalších majitelů (Piastovci jej po smrti posledního knížete opustili roku 1571), než jej v roce 1792 koupil a přestavěl příslušník rodu Larisch-Mönnichů. (Ve stejné době se do jejich majetku dostal také rychvaldský zámek, o němž jste mohli číst minule.)

Z interiéru zámku

Z konce 18. století pochází jeho dnešní podoba: architektonická hmota je rozvržena v trojkřídlém půdorysu, výraznými patrovými římsami členěna horizontálně do dvou podlaží a zakončena vysokou atikou. Hlavní část i boční průčelí jsou symetricky řešena, prolomena jednoduchými okny a rytmicky zdobena lizénovými rámcí. Stejným způsobem jako v patře a v dekorativních polích atiky kontrastuje světlý okr omítky a bílá pásová rustika v přízemí. Jediný architektonický akord tvoří trojosý balkonový portál se vstupem do zámku.

V první fázi larisch-mönnichovské přestavby vzniklo i nové navazující křídlo (vlevo z pohledu k hlavnímu průčelí), tzv. Lottyhaus, a spojovací chodba vedoucí ze zámeckých interiérů na

panskou tribunu kostela Povýšení sv. Kříže. Takto se scelila empírová podoba z doby kolem roku 1800, kdy Fryštát sloužil podnikatelskému rodu jako třetí sídlo vedle rozsáhlejšího zámku v Solci (tj. dnešní pustina Karviná-Doly, kde najdeme jen „šikmý“ kostel sv. Petra z Alkantary, k němuž se váže čerstvě vydaný román Karin Lednické) a dnes rovněž zaniklého zámku v Karviné-Ráji.

Rozhodnete-li se projít se zámek (je možno zvolit několik variant prohlídek), nebudete litovat. Exkluzivně zařízené interiéry dají tušit kulturní úroveň, vzdělanost, ale i mohovitost majitelů, kteří patřili k vídeňské dvorské elitě a jejichž majetky rostly od konce 18. století z důlního podnikání. Mobiliář pochází jednak ze zničených larisch-mönnichovských sídel, jednak ze zápůjček a část představuje dokonalé repliky historických předmětů (např. tapety, některé kusy nábytku). Zhlédnete ukázkou sběratelské činnosti, odušíte vydatnost knihovny, možná oceníte akustiku hlavního sálu...

Místo pro další vyprávění o Fryštátu, jádru Karviné, je omezené, ale nemusí být omezeno poznávání v dalších prostorách zámku. Nabízí se instalace šlechtického a měšťanského bydlení a stálá expozice umění 19. stol. z majetku pražské Národní galerie v Lottyhausu nebo síň s díly karvinského rodáka sochaře Jindřicha Wielguse. Vrstvení času ukáže i sousední kostel Povýšení sv. Kříže. Opravené měšťanské domy na náměstí pak naznačí, že Karviná v obecných představách by mohla časem potlačit mnohá minusová znaménka.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Obnovené měšťanské domy na Masarykově nám., Fryštát

Alena Pataky, místostarostka MOaP: Našich seniorů si velmi vážíme

Přinášíme rozhovor s Alenou Pataky, místostarostkou pro sociální věci, školství, mládež, tělovýchovu a kulturu v městském obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Otázka první: Kde nejcitelněji u vás „zaúřadoval“ koronavirus - a přinesl i něco pozitivního?

„Koronavirus zasáhl snad do všech oblastí našeho života. Ať už se jednalo o zrušenou výuku, kulturní akce či cokoliv jiného. Spíš bych se ráda zaměřila na to, co přinesl pozitivního. Viděla jsem kolem sebe velkou vlnu solidarity. Pedagogové v našich školkách a školách šli potřebným roušky a zajišťovali pohotovostní činnost, další se starali o údržbu a zkrášlení zázemí pro děti. Byla toho celá řada. Velmi si také cením práce našich sociálních pracovníků, kteří zde byli pro ty nejzranitelnější. I pro ně bylo toto období velmi náročné. Mají můj velký respekt a uznání.“

Jak máte vypracován systém pro varování občanů před krizovými situacemi?

„Jako městský obvod se řídíme krizovým plánem města Ostravy. Magistrát má zpracovaný systém varování před nebezpečím, který mj. zahrnuje sirény, umístěné na střechách a sloupech. Mezi nástroje našeho obvodu pak patří například aplikace Mobilní rozhlas. Registrace do něj je velmi jednoduchá a samozřejmě zdarma. Do této aplikace, nebo prostřednictvím e-mailu, dostávají občané nejdůležitější zprávy z obvodu např. o uzavírkách, poruchách a odstávkách či kulturních akcích. Každý si může vybrat, jaký druh informací chce dostávat. Občany informujeme o aktualitách prostřednictvím webu a naší facebookové stránky.“

Které zásadní akce pro seniory ve vašem obvodu konáte? Připravili jste i nějaké novinky?

„Našich seniorů si velmi vážíme a pravidelně pro ně připravujeme řadu akcí. Patří mezi ně např. Setkání s jubilanty v Parníku. Občany našeho městského obvodu, kteří dosáhli věku 80 až 89 let, zveme každý rok do klubu Parník, abychom jim pogratulovali k životnímu jubileu a předali jim drobné dárky. Při této příležitosti pro ně máme také připravené občerstvení a kulturní program. Jubilanty starší 90 let pak navštěvuje doma vedení obvodu po předchozí domluvě osobně.“

V klubu seniorů při DPS Gajdošova pořádáme také tradiční akce jako např. školní besídky, vědomostní testy, bingo, deskové hry, kde za seniory docházejí žáci základních škol. Dále pořádáme společenské akce spojené se smažením vaječiny nebo tradičním grilováním. Již pravidelně zajišťujeme přednášky na nejruznější témata a cestopisné besedy. V letošním roce proběhla např. přednáška na téma „Poštovní služby“ a na systém elektronické péče o seniory - eHelper.“

A co třeba hudební a divadelní vystoupení?

„U seniorů jsou velmi oblíbená a tyto programy se snažíme vždy pojmout originálně. Letos byli novými vystupujícími Daša Čocková a Radovan Kňura se svými Duety českých hvězd. Dále jsou plánována hudební představení „Píseň jako klenot a dar“ od O.K. ART WAY, vystoupení cimbálové skupiny Slanina, Pěveckého spolku Ostrava a chybět nebude ani karaoke. Dalším úspěšným programem je již tradiční promítání Minikina v klubu. Od loňského roku se naši senioři aktivně zapojili také do dvou přeshraničních projektů: „Senioři poznávají Ostravu a Ratiboř“ a „Se seniory od Ostravy po Čadcu“, které pokračují i v letošním roce.“

Místostarostka Alena Pataky

Úplnou novinkou bude exkurze do areálu OZO Ostrava v rámci projektu „Environmentální osvěta seniorů DPS Gajdošova“.

Prvním rokem jste zavedli participativní rozpočet. Co si od něho slibujete a jak se dosud vyvíjí?

„Prostřednictvím projektu „Náš obvod“, jak jsme participativní rozpočet nazvali, jsme chtěli dát občanům možnost vyjádřit se, co by chtěli v našem obvodu zlepšit. Projekt jsme spustili v květnu a občané nám mohli návrhy svých projektů zasílat až do 21. července. Celkem nám přišlo 16 různorodých a velmi kvalitních návrhů, které budeme nyní kontrolovat a posuzovat jejich proveditelnost. Na podzim pak proběhne hlasování veřejnosti, jež rozhodne, jaké projekty se v roce 2021 uskuteční.“

Jste ve volebním poločase - s jakými výsledky v obvodu jste nejspokojenější?

„Osobně jsem velmi ráda, že se podařilo zahájit a uskutečnit modernizaci našich základních škol v obvodu. Jde například o modernizaci ZŠ Gajdošova, Gen. Píky a Nádražní za zhruba 35 milionů korun. Dále ZŠ Gebauerova, kde jsou plánované náklady obdobné. Mám velkou radost, že se děti v září vrátí do krásnějších a funkčnějších prostor. Musím také velmi ocenit práci svých kolegů. Například ředitelka Centra Kultury a vzdělávání Pavla Filáková připravila se svým týmem i přes veškeré komplikace okolo koronaviru velmi povedenou akci Léto na Masarykáci. Velkou radost mám i z oprav našich bytových prostor a rostoucího zájmu o ně.“

S místostarostkou Alenou Pataky
rozmloval Jiří Muladi

Možná nevíte, že...

Představuje se genealogický klub aneb Putování za předky

Víte, že v Havířově jako v jednom z mála měst existuje genealogický klub? (Pro ty, kdo neví, co je genealogie, tak krátce. Genealogie je nauka o rodokmenech a o vztazích jednotlivých osob, vyplývajících z rodového původu.) Klub založili absolventi univerzity 3. věku. Takové studium genealogie zorganizovala pod záštitou Městské knihovny v Havířově Česká zemědělská univerzita v Praze. Na první schůzce se jich sešlo osm a vznik klubu inicioval absolvent studia Zdeněk Čadan, který se zároveň stal jeho předsedou.

Pomocnou ruku jim pak už podali zaměstnanci Městského kulturního střediska. Členové získali prostor ke scházení se v Kulturním domě Leoše Janáčka. Tam se setkávají vždy poslední pátek v měsíci v 15 hodin. Pomáhají si, navzájem si vyměňují zkušenosti, hlavně ti zkušenější ostatní zásobují cennými radami. Mají velké plány jak činnost rozvíjet. Mají za sebou i úspěšnou výstavu. Ta se konala letos v lednu v galerii Radost.

Chodí-li člověk po světě s očima otevřenými a dovede si všimnout i maličkostí kolem sebe, určitě má více ze života. Někdy přijde i na věci nevídané a neobvyklé. V tom případě mu to nedá, aby se o zajímavý poznatek alespoň částečně s někým nepodělil. Někomu stačí sdělit zajímavou věc sousedce nebo spolupracovníkům. Ale člověku "novinářskému" ona zajímavost nedá mnohdy klidně spát, a tak se rozhodne "poslat ji tak zvané dál"...

Zjistila jsem totiž, že v Havířově žije několik lidí, kteří založili zajímavý Klub genealogie a heraldiky. Nejen, že se pravidelně scházejí a předávají si své poznatky, ale jsou tak trochu i vědeckými pracovníky. Snaží se dopátrat u svých, ale i cizích rodin dlouhých kořenů rodů, sahajících třeba až do 16. století. Věnují veškerý volný čas farám, archivům i hřbitovům, které na svých pomnících ukrývají celou škálu mimořádně zajímavých jmen a skutečností...

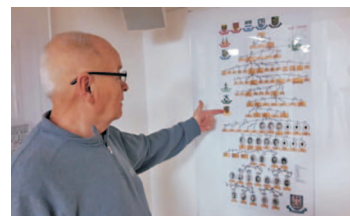
Ráda jsem se proto setkala s předsedou Klubu genealogie a heraldiky v Havířově, panem Zdeňkem Čadánem (jinak bývalým huťářem, ale i masérem), abych se o jejich práci dozvěděla něco bližšího.

„Já jsem se osobně pustil do pátrání po našich předcích asi před pěti lety a podařilo se mi dojít až do roku 1620. Letos, ještě před vypuknutím koronavirové infekce, jsme v Havířově uspořádali ve spolupráci s Českou genealogickou a heraldickou společností z Prahy výstavu "Putování za předky". Byla velice zdařilá a hodně lidí na vlastní oči vidělo, jak je tato činnost nejen zajímavá, ale i

obtížná a vlastně nikdy nekončící. Já jsem už v důchodu a tak se jí v podstatě věnuji naplno. Viděl jsem zájem o tuto činnost u kamaráda a to byl vlastně začátek."

A kde by měl člověk pátrající po předcích vlastně začít?

„Začněte asi u nejstaršího člena rodiny. Ten vám může dát třeba staré rodné listy svých rodičů i dalších členů rodiny a vy pak můžete

dál pokračovat v pátrání. Důležité jsou knihy narození, sňatků a úmrtí ve zjištěné lokalitě. Já jsem při bádání třeba zjistil, že můj třináctý praděd byl fojtem na Čeladné. A nakonec i můj otec pochází z Čeladné."

Genealogové z Havířova mohou najít řadu informací i v Územním archivu v Opavě. Dnes práci při hledání předků usnadňuje i digitalizace, takže mnohdy odpadá neustálé cestování na různá místa. Důležité je také proniknout do tajů českého humanistického písma (zvaného "latinka"), protože staré záznamy jsou psány právě tímto písmem. Prostě genealogie a heraldika je doslova věda, které se musí badatel zcela oddat.

Zajímalo mne, zda si lidé u těchto sečtělých a trpělivých genealogů někdy zadávají "bádání" po svých předcích. Prý ano a není jim zatěžko za to badateli třeba i zaplatit. Předseda havířovského klubu pan Čadan říká, že v tomto ohledu to měly jednodušší šlechtické rody. Jejich zápisy byly vždy vedeny mnohem podrobněji. Zároveň ale dodává, že když se člověk do bádání o svých předcích ponoří, nemůže od této práce jen tak odejít. Je to prostě silný koníček, až poslání, které nejen zabírá velkou část volného času, ale i zaplňuje celou mysl.

Kdo by se chtěl k hrstce havířovských genealogů připojit, může se informovat v kulturním domě a stát se jedním z členů tohoto bezesporu zajímavého klubu.

„Vedle zvyšování našich vědomostí jsme se stali i přáteli. A protože se rádi podělíme o naše zkušenosti, rádi přivítáme mezi sebou zájemce o genealogii," řekla paní Božena Mokrošová.

Foto z výstavy

Havířovský klub genealogie navštívila a s jeho předsedou si povídala Hana Kuchařová

Cílem klubu je výměna genealogických a heraldických zkušeností, konání přednášek, sdílení činností na sociálních sítích a v masmédiích, spolupráce s odborníky v lokalitě a s jinými kluby. Schůzky klubu probíhají v Kulturním domě Leoše Janáčka

v Havířově - Podlesí v klubovně 1x měsíčně od 15:00-17:00 hod.

kontakt: 604 333 446 - Zdeněk Čadan, předseda

E-mail: genealogie.havirov@centrum.cz;

Web: <https://cgs-havirov.estranky.cz>

Historický kalendář Ostravska

Červenec - září

1. července 1850 byl zřízen Okresní soud v Moravské Ostravě. Jeho obvod tvořily obce Moravská Ostrava, Přívoz, Čertova Lhotka, Nová Ves, Vítkovice, Paskov, Hrabová, Hrabůvka, Stará Bělá, Krmelín, Stará Ves nad Ondřejnicí, Oprechtice, Světlav, Proskovice, Nová Bělá, Výškovice, Zábřeh. Soud sídlil v budově dnešní staré radnice a pro soudní věznicí byly pronajaty prostory v městské věznicí na ul. Pivovarské. Před tímto datem působily v ostravské oblasti kriminální soudy v Novém Jičíně, Opavě a Těšíně. Moravská Ostrava měla hrdelní pravomoc do roku 1729.

17. července 1950 byl v Ostravě zahájen největší z následných politických procesů navazujících na monstrproces s dr. Miladou Horákovou. Státní soud tehdy žaloval 89 osob, takže proces musel být rozdělen do čtyř skupin. Všechna přelíčení probíhala veřejně v Čapkově sokolovně a v porotní síni ostravského krajského soudu za účasti vybraných zástupců dělnictva a mládeže. Průběh procesu byl vysílán rozhlasem a dokonce tlapači přenášeni do celého města. Podle scénáře vypracovaného státní bezpečností (StB) měli obžalovaní připravovat plán ozbrojeného puče, který by se z Ostravy rozšířil na území celé republiky. V procesu byly vyneseny čtyři rozsudky smrti a týž počet obžalovaných byl odsouzen na doživotí. Ostatní tresty zněly na jeden až 25 let žaláře. Poprava čtyř odsouzených byla provedena na dvoře justičního paláce v Ostravě 1. srpna 1951. Odvolání k Nejvyššímu soudu v Praze bylo zamítnuto. "Tvrdá pěst dělnické třídy" dopadla i na rodinné příslušníky odsouzených.

28. července 1920 se dohodové mocnosti rozhodly na rozdělení Těšínska v dnešním průběhu státní hranice bez konání plebiscitu. Podle původní dohody, uzavřené 5. listopadu 1918 v Moravské Ostravě mezi polskou Radou narodowou a Zemským národním výborem pro Slezsko v Polské Ostravě, měla větší část Těšínska s uhelnými doly zůstat na polské straně. Vzdor tomu však při změně poměru vojenských a politických sil obsadila v lednu 1919 čs. vojska, těšící se podpoře Francie, území na východ od dohodnuté demarkační čáry. Spor se potom stal předmětem jednání Nejvyšší rady pařížské mírové konference a řady čs. polských rozhovorů.

Od února 1919 byla vláda na území Těšínska postoupena mezispojenecké komisi. O konání plebiscitu mocnosti rozhodly v září 1919, přičemž obě zúčastněné strany s ním souhlasily. Jeho regulérnost a klidný průběh měla zajistit francouzská a italská vojska, která obsadila celé plebiscitní území. Kampaň před plebiscitem doprovázely nepokoje, třenice a projevy násilí. Polská strana označila rozdělení sporných území (vedle Těšínska k nim patřila také Orava a Spiš) za nespravedlivé.

2. srpna 1900 bylo vydáno císařské rozhodnutí, kterým Přívoz získal statut města. Zároveň byl vyhotoven městský znak a jeho užívání schváleno listinou císaře Františka Josefa I. ze dne 31. července 1905. K povýšení na město došlo za starostování Viléma Müllera, nejdéle působícího přívozského starosty. Do této funkce byl zvolen v obecních volbách roku 1885 a setrval v ní až do voleb v roce 1910, tj. plných 25 let. Během tohoto čtvrtstoletí byla dokončena přeměna Přívozu na moderní město.

4. srpna 1880 Ostravu postihla jedna z největších katastrof v dějinách města. Povodeň, která se přihnala po řece Ostravici, zaplavila téměř celé město. V centru se rozbourená voda nedostala jen na hlavní náměstí a přilehlá prostranství kolem kostela sv. Václava. Okrajové části města Moravské Ostravy byly téměř zcela zatopeny, stovky lidí se tísnily na střechách domů. Obyvatelé města tehdy prožili jedny z nejstrašlivějších dnů a nocí. Zaznívala četná volání o pomoc, do nich se mísil křik a pláč dětí, řev dobytka, bečení ovcí, úzkostné vytí uvázaných psů. Aby byl děs ještě úplnější, vše bylo doprovázeno hrozivým hukotem valící se vody. Na policejní strážnici na radnici byl ruch jako v obleženém městě. Kromě starosty tu bylo několik členů městské rady, občas přicházeli promáčení hasiči a policisté s hlášením a zase odcházeli s příkazy. Živelní katastrofu dovršil oheň Dingerovy továrny na parafín (stávala při dnešní Mariánskohorské ulici na hranicích s Přívozem), která byla zatopena do výše 1,4 m. Její uhašení bylo nemožné a byla ponechána svému osudu. Ve městě tak bylo cítit kromě pronikavého zápachu plynu, který unikal z poškozeného plynového vedení (také městská plynárna byla pod vodou), také zápach hořícího petroleje. Celkové škody byly odhadnuty na 60 tisíc zlatých. Počet obětí se nepodařilo zjistit.

15. srpna 1380 je datována první písemná zmínka o vsi Kunčičkách (dnes část Ostravy). Pochází z listiny těšínského vévody Přemka, který ze svého vlastnictví postoupil slezskoostravský hrad a Kunčičky (v listině zaznamenán jako Nové Kunčice - New Kunczendorf) výměnou za těšínské fojtství. Jméno získaly Kunčičky po lokátorovi (středověkém zakladateli) obce, nejspíše nějakém Kunkovi, Kuncovi, Kunčovi či Kunrátovi. Kunčičky, součást polskoostravského panství, byly až do poloviny 19. století zemědělskou osadou. Teprve vznik dolů a průmyslových závodů v sousední Polské Ostravě, Vítkovicích a Moravské Ostravě a vyhloubení jámy Alexandr přímo na katastru vsi, znamenalo změnu charakteru osídlení, sociální a národnostní skladby a způsobu obživy obyvatel i zástavby obce.

1. září 1900 bylo v Moravské Ostravě zřízeno okresní hejtmanství. Do té doby se zde z politických institucí nacházel jen okresní soud a policejní komisařství. Díky své velikosti a hospodářskému významu se tak Moravská Ostrava na přelomu 19. a 20. stol. stala oprávněně také střediskem politické správy. Politický okres tvořilo 14 moravských obcí, vyčleněných z bývalého politického okresu Místek. Prvním okresním hejtmánem se stal Karel Spengler a původní umístění nového politického úřadu se nacházelo na Hvězdoslavově ul. (dnes Dr. Šmerala). Od roku 1928 bylo sídlo okresního úřadu přemístěno do levého křídla nově postavené Nové radnice.

8. září 1900 se konalo slavnostní otevření Polského domu v Moravské Ostravě. Pořad oslav zahájily slavnostní bohoslužby v kostele sv. Václava, kde se také seřadil průvod, aby se vydal k Polskému domu. Následoval obřad vysvěcení budovy a byly proneseny slavnostní proslovy. Oslavy pokračovaly slavnostním banketem a lidovou zábavou. Druhého dne se v místnostech Polského domu konal krmáš s tombolou a po něm taneční zábava. Provedení stavby bylo vychvalováno, neboť se polské společnosti v Moravské Ostravě dostalo divadelního a plesového sálu, restaurace, pivnice, místností pro kanceláře, školy pro analfabety ad.

Polský dům z Poděbradovy ulice v roce 1912 ►

KALENDÁRIUM

9. září 1920 se v Kladně narodil herec, šéf operety Josef Kobr. Dlouholeté ostravské angažmá zahájil v roce 1947. S ostravským prostředím rostl a jeho popularita přesáhla hranice regionu.

Na ostravské scéně vytvořil řadu komických rolí lidových dobráků i prohnanych šibalů. V mimodivadelní činnosti se angažoval v žánru estrád a hudebně zábavných pořadů. V ostravském rozhlasu účinkoval v nejrozmanitějších zábavných relacích. Velmi populární je jeho postava kapelníka Juřici v devítidílném televizním seriálu Jaroslava Dietla Dispečer z roku 1978. Josef Kobr zemřel v Ostravě 10. května 1999.

Josef Kobr

16. září 1830 se konala velkolepá slavnost vysvěcení Rudolfovy hutě ve Vítkovicích spojená se zapálením pudlovací pece, první nejen v českých zemích, ale i v celé tehdejší habsburské monarchii. Založení železářského závodu ve Vítkovicích bezprostředně souviselo s připravovanou stavbou Severní dráhy Ferdinandovy. Měly se tu vyrábět kolejnice a jiný železniční materiál ze železa zkujněného novou technologií. Slavnost vysvěcení začala mší v moravskoostravském kostele sv. Václava, pak následovalo slavnostní procesí k závodu. U hlavních vrat železárenské budovy se konaly církevní modlitby, pec byla vysvěcena a zapálena. Celý slavnostní akt byl doprovázen zvoněním zvonů a výstřely z hmoždířů.

17. září 1920 byla usnesením čs. vlády Slezská Ostrava povýšena z městyse na město. Tehdy byla největším hornickým městem v republice a s téměř 23 tisíci obyvateli největším českým městem ve Slezsku.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Pozn. redakce: Omlouváme se čtenářům za nedopatření v textu minulého Kalendária a uvádíme na správnou míru. Dirigent a skladatel Vladimír Brázda zemřel 6. srpna 2001 v Ostravě.

Pozvánka na koncerty

Svatováclavský hudební festival v září chystá 29 koncertů špičkových českých interpretů

Velkolepou hudební přehlídku nabídne ve dnech 3. - 28. září 2020 již 17. ročník Svatováclavského hudebního festivalu (SHF). Letos se rozhodl plně podpořit české umělce a soubory jako jsou Collegium 1704, Collegium Marianum, Český filharmonický sbor Brno, Pavel Haas Quartet, Bennowitzovo a Zemlinského kvarteto, pěvkyně Simona Šaturová, Martina Janková, Hana Blažíková a Markéta Cukrová či instrumentalisté Mahan Esfahani, Jiří Vodička a Jan Ostrý. Pestrý program celého festivalu, který bude rámovat 250. výročí narození Ludwiga van Beethovena, nenabídne pouze koncerty klasické hudby, ale také alternativní projekty, promítání filmů či besedy s umělci.

Svatováclavský hudební festival je největším mezinárodním festivalem duchovní a tzv. staré hudby v České republice, který byl opakovaně hodnocen odbornou komisí Ministerstva kultury ČR jako jeden z pěti nejlepších projektů profesionálního umění v sekci klasická hudba. Jeho 17. ročník rozezná kostely Moravskoslezského kraje díky obdivuhodným 29 koncertům.

Památky děkují...

Až do 15. srpna bylo možné v internetovém hlasování podpořit výjimečné počiny loňského roku a rozhodnout o vítězi zvláštního ocenění **Památky děkují**, které je součástí ceny NPÚ **Patrimonium pro futuro**.

Za Moravskoslezský kraj byla nominována památka: **Objev renesančních prevětů na zámku ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.**

V roce 2019 byla dokončena obnova renesančního zámku ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Jde o jednu z nejcennějších zámeckých staveb na severní Moravě, s ojedinělou figurální sgrafitovou výzdobou fasád. Při obnově byly objeveny významné stavební detaily a také několik zazděných prevětů.

Takto dobře dochované renesanční toalety, a zejména jejich množství v rámci jedné malé venkovské stavby, nemají v rámci ČR obdobu. Starovecké prevěty jsou historickou hádankou čekající na objasnění.

Laureáti ocenění Patrimonium pro futuro včetně držitele ceny veřejnosti kategorie Památky děkují budou vyhlášeni na slavnostním předávání cen 14. října v Národním muzeu v Praze. Nominované památce našeho kraje držíme palce!

Tajemná noční prohlídka zámku

Tajemné noční prohlídky bíloveckého zámku, strašidla a přízraky... Umíte si představit, že se v noci procházíte temnými zámeckými komnatami jen s malým proužkem světla vycházejícím z baterky? V minulosti obrovské místnosti hradů a zámků skromně osvětlovaly pouze svíčky a louče. Temná zákoutí tak vyvolávala v lidech strach a také fantazii. Této době se přiblížily návštěvníci při tajemné noční procházce bíloveckým zámkem.

„Nikomu z návštěvníků nemůžeme zaručit, že při noční prohlídce temných zámeckých komnat nevyrušíme nějaké zámecké strašidlo nebo dokonce přízrak zlého Postilionu,“ hlásil již dopředu průvodce Eduard Valeš, kastelán zámku a dodal, že Postilion byl císařský pošťák, jenž ukradl peníze barona Sedlnitzkého. Ten ve vzteku pošťáka proklet, a nakonec zloděje sebral čert. Postilion se podle pověstí prý někdy zjevuje na zámku, kde chce u barona odprosit za svůj hřích. Návštěvníci tak museli počítat opravdu se vším!

Při vůbec první noční prohlídce v historii zámku provedl průvodce návštěvníky všemi zámeckými pokoji. Potemnělé místnosti i obrazy majitelů zámku navozovaly v tuto noční hodinu doslova mystickou atmosféru, kterou skromné světlo baterky jen umocnilo.

Zoo Ostrava - Den pro seniory (12. září)

Nevíte jak příjemně prožít volný čas? Návod je jednoduchý, vyjděte si do ostravské zoologické zahrady.

V průběhu roku pořádá zoologická zahrada mnoho akcí snad pro všechny věkové skupiny. Díky oblibě u návštěvníků má většina z nich dnes již několikaletou tradici. Zájemci si mohou zpestřit prohlídku zoo komentovaným setkáním u vybraných druhů zvířat, doprovázené povídáním jejich ošetřovatelů. Mohou tak pozorovat zvířata z bezprostřední blízkosti a zároveň se dozvědět zajímavosti o jejich chovu.

foto P. Vlček

Jednou ročně se také již tradičně otvírá brána zoo seniorům. Vstup je v tento den pro seniory volný včetně prohlídky zoo s průvodcem.

Muzeum Těšínska

Hlavní třída 115/15, Český Těšín

Pokračování ze strany 1

Pozvánka na výstavu 100 let města Český Těšín

K prezentaci je využito kolem 250 předmětů, jak trojrozměrných, tak fotografií a dokumentů. Pocházejí ze sbírek Muzea Těšínska, ale i od městských institucí, například od Městského úřadu Český Těšín, místních škol nebo od soukromých sběratelů. Jsou vystaveny exponáty, které s městem bezprostředně souvisí, jedná se o předměty každodenní potřeby, dokumentace stavebních společností, výrobky těšínských firem, atributy spolků, uniformy, dokumenty z činnosti církví, spolků, škol, kulturních institucí - noviny, pozvánky, programy, obrazy zachycující vyobrazení města a také tvorbu těšínské malířky Idy Münzberg.

Mezi zajímavé předměty patří například sádrová předloha pro pomník Tomáše Garrigue Masaryka z dílny Františka Úprky, která stála v letech 1924 - 1938 před Masarykovou obecnou a měšťanskou školou na dnešní Komenského ulici (dříve Mechová). Pomník byl prvním prezidentovým pomníkem na českém Těšínsku.

Výstava vznikla pod vedením historičky Ilony Pavelkové, ke spoluautorům výstavy patří historikové Radim Jež, Martin Krůl, Lenka Nováková a David Pindur.

Součástí této významné události bylo i odhalení pomníku před budovou muzea, stylizované repliky orientačního hraničního sloupu, připomínajícího 100 let od rozdělení Těšínského Slezska a zároveň zrodu města Český Těšín, jejímž autorem je ak. sochař Martin Kuchař.

Výstava je veřejnosti přístupná každý den kromě pondělí od 9 do 17 hod. a potrvá do 28. února 2021.

Vydání časopisu podporují:

Bohumínská cyklorikša v ostrém provozu

Bohumínská cyklorikša vyrazila po loňských testovacích jízdách i jarní korona pauze do ostrého provozu. Senioři a zdravotně postižení lidé si mohli díky nové službě užít projíždku Bohumínem se svými blízkými. Speciální vozík připomínající tříkolku zájemcům zapůjčuje zdarma městské centrum sociálních služeb.

„Bohumín je cyklistickým městem a nápad cyklorikši, který pochází z Dánska, se nám zalíbil. Do jeho pořízení jsme loni na podzim investovali 130 tisíc korun, dalších zhruba 26 tisíc korun městu přispěla společnost Rockwool. Vloni jsme stihli testování a předváděcí jízdy. Ostrý provoz jsme chtěli spustit na jaře, plány nám ale překazil koronavirus, proto se vše posunulo až na začátek letních prázdnin,“ vysvětlil starosta Bohumína Petr Vícha.

Bezplatná výpůjčka platí pro ty, kteří mají doma blízké s pohybovými problémy, a chtějí s nimi vyrazit na výlet. „Nejde o turistickou atrakci, ale o službu určenou seniorům a lidem s tělesným či jiným znevýhodněním. Zájemci si mohou cyklorikšu zarezervovat nejpozději dva dny před plánovanou projíždkou. Doba výpůjčky je maximálně tři hodiny. Před prvním zapůjčením musí ten, kdo bude tříkolku řídit, absolvovat krátké

školení a vyzkoušet si, jak se s ní manipuluje,“ sdělila Petra Chalupová, ředitelka bohumínského centra sociálních služeb.

Cyklorikša připomíná bicykl, v přední části má však dvě kola a sedátko s přístřeškem. Výhodou je elektromotor, který pomáhá šlapajícím při rozjezdu a v nerovném terénu. Speciální tříkolka je považována za kolo, tudíž je možné ji provozovat jak na silnicích, tak vyznačených cyklostezkách. „Pro seniory a pohybově znevýhodněné osoby jde o efektivní terapii, která kombinuje pohyb a zábavu, má pozitivní vliv na psychiku a odstraňuje bariéry. Přidanou hodnotou jsou nevěsední chvíle strávené s rodinou a pobyt venku, který je pro tuto skupinu osob mnohdy vzácný,“ doplnila Petra Chalupová.

(bal)

Odpadky místo hub

Jdu takhle z lesa, košík vrchovatý a potká mě soused. „Na houbách? Na houbách?“

„Kdepak, na odpadkách.“ A že nekecám, potvrzují tím, že mu ukazují svůj dnešní úlovek. V mém košíku jsou tři plastové a jedna

skleněná lahev, jedna plechovka a dva obaly od sušenek. Soused zírá, já také. Nebyl to můj původní plán. Ale nedokážu tam ten bordel prostě nechat ležet, když mám dvě ruce a košík je stejně nevyužitý. Musela bych se za sebe stydět, kdybych ten hřbet

neohnula. Nejdřív se zdá, že ponesu lahev jen jednu, ale během hodinky košík skutečně naplním. Žasnu, kolik toho je!

Na samém kraji lesa si sedám na pařez a civím dolů na naše město. Vítr sem zdola přináší zvuky typické pro dnešní shon: auta, motorky, stroje. Proč tito lidé, kteří si neustále stěžují na napětí a rychlost dnešní doby, potřebují ničit les? Proč si ho nedokážou vážit? Vždyť příroda je náš největší hmotný poklad, který máme. Všichni do ní chodíme odpočívat. Kdysi nám ve škole vtloukali do hlavy, že v lese se máme chovat tiše a ohleduplně. Kam zmizelo tohle vychování? Proč nezůstalo v našich srdcích? To není žádné klišé, to platí

pořád. Dnes dokonce ještě víc než dřív, protože projít se po pěkném lese, to je a bude stále vzácnější. Sedím pod nádherným bukem. Napíná se vysoko na hranici korun stromů a vrchovními větvemi nasává sluneční svit. Čiší z něj úžasný klid a mocná energie života. Dívám se na strom a podle šíře kmenu stromu odhaduji, že už toho musí hodně pamatovat. To je zřejmě i z toho, že je sám zprzněn přítomností sprostého násilníka. Najednou mi bylo toho stromu líto. Buk jsem objala a v duchu jsem se mu za lidstvo omluvila.

A strom vesele zašuměl listovím, jako by mi říkal své „děkuji“...

Renata Šindelářová

Frekvence návštěv seniorů v době pandemie

Podle průzkumu lidé během pandemie snížili frekvenci návštěv seniorů, ale ne razantně. 49 % lidí se nebálo navštěvovat seniory ani během karantény.

Koronavirová pandemie ovlivnila pracovní i soukromý život zásadním způsobem. Společnost Wirtuuu se rozhodla realizovat v polovině července průzkum na téma, jak covid-19 ovlivnil návštěvy příbuzných v důchodovém věku. Češi navštěvovali své příbuzné během karantény méně, i když pokles

návštěv nebyl nijak razantní. Nyní po zklidnění situace se vše vrátilo do zajetých kolejí. Průzkum na vzorku 1200 respondentů z celé ČR realizovala v červenci společnost Rondo Data.

Před vypuknutím karantény navštěvovalo své příbuzné v seniorském věku 40 % dotázaných 1x týdně a častěji, 27 % pak 2x až 3x měsíčně. 17 % lidí je pak nenavštěvovalo vůbec.

„Během karantény se návštěvy snížily, 35 % dotázaných nenavštěvovalo své příbuzné v důchodovém

věku vůbec. 2x až 3x měsíčně za příbuznými v seniorském věku dorazilo 18 % dotázaných. 31 % se nenechalo situací zviklat a návštěvy realizovali stále 1x týdně a častěji,“ prozrazuje Jiří Bonk ze společnosti Wirtuuu.

Po uvolnění opatření na přelomu června a července se situace vrátila do normálu. 1x týdně a častěji navštěvuje své blízké seniory opět 40 % dotázaných, 26 % lidí pak 2x až 3x měsíčně.

Lázně Luhačovice jako symfonie zdraví

Od našeho Moravskoslezského kraje jsou Luhačovice jak se říká - co by kamenem dohodil. Je skvělé, že jedny z nejkrásnějších lázní v Evropě můžeme navštěvovat nejen z důvodu upevnění svého zdraví, ale díky dobrému vlakovému či autobusovému spojení můžeme podnikat i krátkodobé výlety, které určitě přispějí k naší dobré pohodě.

Kdo jednou zavítal do tohoto malebného koutu republiky, aby si zde za pomoci skvělé péče lázeňského personálu upevnil své zdraví a nabral další síly do života, dobře ví, jak je snadné se do jeho půvabů zamilovat.

Velkou roli v tom hrají i okolní lesy, čisté ovzduší a také překrásné stavby slovenského architekta Dušana Jurkoviče. Skvěle udržovaný lázeňský park osázený krásnými mladými stromy, s protékající říčkou a spoustou květin, dává tomuto místu nezapomenutelnou kulisu.

K lázním samozřejmě patří i kolonáda, která poskytuje obyvatelům i návštěvníkům Luhačovic neopakovatelný zážitek. V loňském roce byla rekonstruována díky iniciativě společnosti Lázně Luhačovice, a.s. do své původní podoby, a to za více než sto milionů korun. Většinu potřebných finančních prostředků se podařilo společnosti získat z

evropských fondů a více než 17 milionů korun investovala z vlastních zdrojů. Dnes je tak kolonáda, a s ní i navazující hala Vincentka se stejnojmennou, a asi nejznámější léčivou vodou, chloubou lázní.

Na kolonádě najdeme řadu kavárniček, čajoven, obchůdků, cukrárnu, ale třeba i Informační centrum, které nás upozorní na možnost podnikání celé řady výletů do okolí nebo na zajímavé prohlídky lázní s průvodcem. Lázně oplývají jedinečným bohatstvím léčebných minerálních pramenů. Unikátní přírodní vody činí z lázní špičkové lázně v evropském měřítku, kterým patří řada ocenění, a označení "lázeňská jednička" se v

Luhačovicích užívá právem. Prioritou je především spokojenost klientů, kteří sem po koronavirové odmlce už opět proudí. Zajímavé je i to, že lázně Luhačovice mají svou - klienty oceňovanou - kulturní stránku. Najdeme zde nabídku koncertů či divadelních představení probíhajících v malém, ale velmi pěkném Lázeňském divadle v centru lázní.

Hana Kuchařová

LÁZNĚ LUHAČOVICE

akciová společnost

VAŠE LÁZNĚ PRO LÉČBU DÝCHACÍCH CEST

GARANCE LÉČBY
PŘÍRODNÍM ZDROJEM

KOMPLEXNÍ A PŘÍSPĚVKOVÁ
LÁZEŇSKÁ PÉČE
HRAZENÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNOU
LÉČBA DĚTÍ OD 1,5 ROKU

Obec Dobrá (3300 obyvatel) dělá čest svému jménu - je moderní a charakteristická rodinnými domky se zahradami. Převažují zde služby a malovýroba. Průmysl je minimální, většina obyvatel za zaměstnáním a vzděláním dojíždí do Frýdku-Místku, sousedních Nošovic, nebo i dále, především na Ostravsko, Třinecko či Frýdlantsko.

Jak si vede obec Dobrá v době koronavirové?

Starosta a senátor ing. Jiří Carbol: „Co se týká koronaviru, osobně mám na všechny názory a teorie okolo něj jednoduchý recept - věnuji se pouze tomu, co je jasné a prokazatelné.

Naše vláda, ve srovnání s vládami jiných států, předvedla při zvládání nástupu pandemie dobrý výkon, i přes některé dílčí chyby. S tím odškodňováním podnikatelů a zaměstnanců, či rozvolňováním opatření, už to tak jednoduché bohužel není.

Za Dobrou pak mohu konkrétně říci, že u nás žádná panika není a všechny užitečné informace pro naše občany máme na speciální webové stránce COVID - 19. Pro zajímavost, když jsme udělali anketu, zda si lidé myslí, že na podzim přijde druhá vlna COVID - 19, odpovědělo jen pár desítek respondentů, což znamená, že se tím lidé příliš netrápí. A převážil názor, že přijde. Ale dovolte mi ještě poznámku k médiím a statistikám.“

Jistě...

„Ohledně mrtvých v souvislosti s koronavirem pořád platí, že nejhorší smrt je z vyděšení.

Proto je kontraproduktivní věnovat se médiím, která lidi ráda děsí. Stačí si uvědomit, že v podstatě všechna čísla ohledně pandemie jsou jen rámcová, proměnlivá, a že sdělují jedinou pravdu: ve výjimečných případech může koronavirus i zabít. V průměru denně umírá v naší republice přibližně 310 lidí. Bude-li příští rok toto číslo vyšší, lze nárůst přičíst zabíjácímu viru. Do té doby budme klidní a obezřetní. A dodržujeme apely vlády a zdravotníků. Naše zdravotnictví si nevede špatně a na ulici nikdo neumírá.“

Myslíte tedy, že zástupci kraje a státu tuto situaci řídí a zvládají dobře?

„Vzpomeňte si na počátky pandemie: když vezmete jen letecký most z Číny, taková logistická akce zde v celé historii České ani Československé republiky dosud nebyla. A vedení státu ji zvládlo velmi dobře. Samozřejmě za podpory tisíců dalších úžasných lidí, ze kterých jsem, jak se říká, "na měkko". Ti všichni měli nervy jak provazy, nedostatek spánku i odpočinku a do toho se ještě museli srovnávat - promiňte, ale je to tak - s blbostmi leckterých kazisvětů...“

A co se týká Moravskoslezského kraje, ten udělal ke všemu ještě něco navíc: ke krajskému dobrovolnickému portálu Spolu to dáme, na němž mohou jednotlivci i organizace nabízet dobrovolnickou pomoc, zřídil telefonní linku pro seniory, kteří nemají přístup k internetu a nejsou zběhlí v nových technologiích.“

Koho byste tedy u vás v Dobré rád konkrétně pochválil či ocenil?

„Především, že celý náš národ opět prokázal, že když jde do tuhého, umí být vynalézavý, solidární a ohleduplný. Nejinak tomu bylo i v naší obci, ale konkrétní jména lidí po mně nechťejte, protože nelze vyjmenovat všechny. Jako snad všude se šily roušky, aktivizovaly se učitelky základní školy, hasiči, skauti, dobrovolníci, pracovníci zdravotních a sociálních služeb... Prostě všem patří zaslouženě velké poděkování. A vůbec nepochybují o tom, že spolu to dáme.“

Otázka pro manžele Carbolovy: Jaký máte vztah k folkloru?

Jiří Carbol: „S folklorem jsem se vážněji setkal po svém nástupu do funkce náměstka hejtmána kraje, kdy jsem měl na starosti mimo jiné také oblast kultury. V té době jsem zjistil, že v Moravskoslezském kraji žije folklorismem spousta nadšenců, zapálených do ožiování a udržování tradičních lidových zvyků, písní a tanců. A od té doby mne s mírnými kontakty s několika soubory, mezi něž patří seskupení GIGULA s lašským králem Zdeňkem Krulíkovským. Folkloru velmi fandím a věřím, že ani v současné těžké době nezahyne.“

Anna Carbolová: „K folkloru mám velmi kladný vztah, jako ke každému tanečnímu umění. Moje maminka je totiž ze Slovenska a běžně tančila v krojích, takže mám tanec i hudbu již od narození v krvi. Momentálně jsme ve spojení s dětským folklorním souborem Paskovjanek pod vedením úžasných lidí - jsou to manželé Švachovi, se kterými udržujeme kontakt a těšíme se z každého vystoupení.

Rovněž se účastníme folklorních dnů ve Frýdku - Místku i na Slovensku v obci Ochodnica.

Tanec a hudba by měly být součástí každého člověka, protože nás to posiluje a nabíjí energií. Zároveň je potřeba folklorní soubory podporovat pro další a další generace, neboť je to takové, dovolím si říci, koření života...“

Popisky:

1. Snímek z tradiční zábavné akce Velká Doberská.
2. Jiří Carbol s lašským králem Zdeňkem Krulíkovským.
3. Manželé Anna a Jiří Carbolovi.
4. Dětský soubor Paskovjanek s manželi Carbolovými na folklorní slavnosti v Senátu PCR.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Podzimní slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

v době, kdy budete číst tyto stránky časopisu, budeme mít za sebou Krajské sportovní hry seniorů v Ostravě, které proběhly 2. září.

Není možné v současné době napsat, jak jsme je zorganizovali, protože stále řešíme způsoby provedení. Musíme respektovat hygienická nařízení vzhledem ke koronavirové situaci, ta se průběžně vyvíjí, a nechceme nikoho z účastníků žádným způsobem ohrozit. Jednoduché je akci zrušit a nemít starosti,

ale to nechceme! Již dlouho se pro seniory nic neudělalo z krajské úrovně a projevený zájem o účast nám dává za pravdu, že senioři se chtějí setkat. Při uzávěrce přihlášek jsme došli k těmto počtům: her se zúčastní 65 družstev, což je 260 sportovců z 23 měst a obcí našeho kraje. Uděláme vše k zabezpečení hladkého a úspěšného průběhu her s důrazem na splnění všech opatření stanovených především Krajskou hygienickou stanicí v Ostravě.

Další naše velké akce zůstávají beze změn v termínech, které jsme měli naplánované. Oslavy Mezinárodního dne seniorů dne 1. října proběhnou v Kulturním centru obce Píšť v okrese Opava. Dne 22. října organizujeme Seniorkvíz 2020 v obci Střítež v okrese Frýdek-Místek. V Kulturním domě AKORD v Ostravě pak bude soutěž "Miss babča" a "Senior štramák". Ta proběhne 30. října a přihlášky měly být zaslány organizátorům do 30. srpna. Věřím však tomu, že pokud se najde ještě zájemce a urychleně se přihlásí bude ještě jeho zájem respektován! Vítězka soutěže bude reprezentovat náš kraj v celostátním finále Miss Babička dne 18. listopadu v Olomouci. Samozřejmě proběhnou kampaně o "Nejaktivnější seniorskou organizaci MSK" a "Senior/ka MSK 2020". V závěru roku uskutečníme volební konferenci, na které budeme volit nové řídicí orgány KRS MSK pro období 2021 - 2024.

Vážení senioři, doufám, že jste prožili krásné léto a že nastávající podzim budete chtít využít k dobré kolektivní zábavě, při které si odpočínáte a nabereíte dalších sil do závěru roku 2020.

Přeji vám, vašim rodinným příslušníkům a známým pevné zdraví. Mějte se krásně a především zdravě!

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Setkání seniorů okresu Opava v Kravařích

KRS Moravskoslezského kraje plánuje uskutečnit ve všech okresech kraje setkání představitelů seniorských klubů a organizací. Cílem těchto setkání je seznámit organizace s Radou seniorů ČR a činností KRS MSK.

Dne 14. července se uskutečnilo setkání okresu Opava na zámku v Kravařích. Setkání se zúčastnilo 26 zástupců organizací a klubů seniorů a všechny přítomné přivítala starostka města Monika Brzesková.

V programu pokračoval předseda KRS MSK Pavel Gluc, který seznámil účastníky s organizací RSČR a KRS, vysvětlil postavení, úlohu a úkoly těchto orgánů, nabídl pomoc organizacím v různých oblastech života seniorů a účast na akcích KRS v roce 2020, tj. na Krajských sportovních hrách v Ostravě, oslavách MDS v Píšti, v soutěži Senior kvíz 2020 ve Stříteži, účast v soutěžích "Miss babča a senior štramák 2020" v Ostravě, v kampani "O nejaktivnější seniorskou organizaci" a "Senior/ka roku 2020". Zároveň je seznámil s možnostmi a podmínkami vstupu do krajské organizace Rady seniorů ČR.

V další části vystoupil koordinátor činnosti v okrese Opava, člen KRS MSK, Radim Holeček, který řešil problémy spolupráce a koordinace činností organizací okresu. V diskusi vystoupilo 12 účastníků, kteří seznámili přítomné s činností svých organizací. Na závěr setkání byla provedena v režii města Kravaře prohlídka krásného zámku v Kravařích, památky barokní architektury ve Slezsku s nově rekonstruovanou Zámeckou kaplí.

Celá akce se vydařila a splnila očekávání organizátorů i účastníků. KRS MSK bude pokračovat v těchto setkáních okresem Frýdek-Místek. Poděkování KRS MSK patří městu Kravaře a Zámeckému klubu žen v Kravařích za vytvoření příjemných podmínek k setkání.

(glu)

Moravskoslezského kraje

S klubem důchodců Střítež Mánesovou stezkou

V červenci se vydali členové Klubu důchodců Střítež Mánesovou stezkou. Jaký byl důvod? Jsou to dvě významná výročí spojená s malířem Josefem Mánesem. V květnu uplynulo 200 let od jeho narození a před pětadesáti lety byl Josefu Mánesovi ve Stříteži (24. července 1955) odhalen pomník. U pomníku měla proběhnout právě v den odhalení vzpomínková slavnost připravovaná obecním úřadem, ale další nová vydaná omezení kvůli koronaviru vše zhatilo. Střítežští senioři si přesto připravili malou procházku po stopách Josefa Máneše.

Výlet začal u vlakového nádraží i proto, že někteří účastníci přijeli vlakem a mezi nimi i trojice seniorů z OOC Ostrava. Pak se již kráčelo po chodníku vedle hlavní silnice ke křižovatce, kde stojí nepřehlédnutelný pomník slavnému malíři. Na tomto místě všechny uvítal za Klub důchodců Střítež Miroslav Fober a poté předal slovo Karlu Moškořovi. Ten všem přítomným připomněl, co vše se událo před realizací myšlenky a přidal informaci o samotném procesu vybudování tohoto díla. Posloužil k tomu „Sborníček“ vydaný Okresním muzeem v Českém Těšíně a to právě u příležitosti odhalení pomníku ve zmiňovaném roce 1955.

Po prvním zastavení se výprava seniorských turistů vydala směrem na Rakovec, kde už na skupinku čekal ve slušivém kroji Miroslav Nogol, bývalý starosta Smilovic. Před jeho domem je tzv. Mirečkova lavička, kde si může kolemjdoucí sednout a odpočinout. Holt, když může být Havlova lavička nebo Freudova pohovka v Příboře, tak proč ne i něco tady. Pak se již šlo přes pole a luka dále až do Gutů s jasným cílem - tím byl dřevěný kostelík Božího těla. Asi většina dobře zná smutný úděl tohoto dřevěného skvostu, který zcela shořel 1. srpna 2017. Každý se mohl na vlastní oči přesvědčit, že replika shořelého kostelíku roste a kdo znal původní stavbu, tak si už vybavoval, že konstrukce vypadá úplně identická tomu, co tu stálo. O historii původního kostela až do již známé události - požáru, o sbírkách a budoucnosti opět něco řekl Karel Moškoř.

Počasí výletu přálo a tak se šlo ještě kousek dál po stezce Josefa Máneše, ale odbočilo se přece jenom na jinou stranu než kam tak rád chodíval pražský malíř. On totiž špacíroval až na Jablunkovsko, aby tam pak svoje návštěvy proměňoval v nádherné obrazy, např. žen v krojích. Říkalo se, že Mánes často chodíval ze Stříteže do Gutů a potom zpět a inspirace nádhernou krajinou se pak výrazně projevila v jeho pozdějším díle. Senioři svoje další kroky nasměrovali k jelení oboře, kde ve stínu stromů odpočívaly pěkné kousky jelenů, ve vedlejším výběhu pak i laně. Závěrečné kilometry červencové procházky překrásnou přírodou byly ukončeny na oblíbeném místě v ropické klubovně U Mařeny. Tam už se pod dozorem Miroslava Nogola připravovalo chutné občerstvení a zbyl i čas na společné povídání a plánování dalších společných aktivit, nejen o prázdninách. Co vše ještě napáchá neviditelný virus v našich rodinách, okolních vesnicích či městech, si nikdo nedovedl dopředu představit, ale optimismus nikomu v ten den nechyběl.

(kmoš)

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK

www.ms-seniors.cz

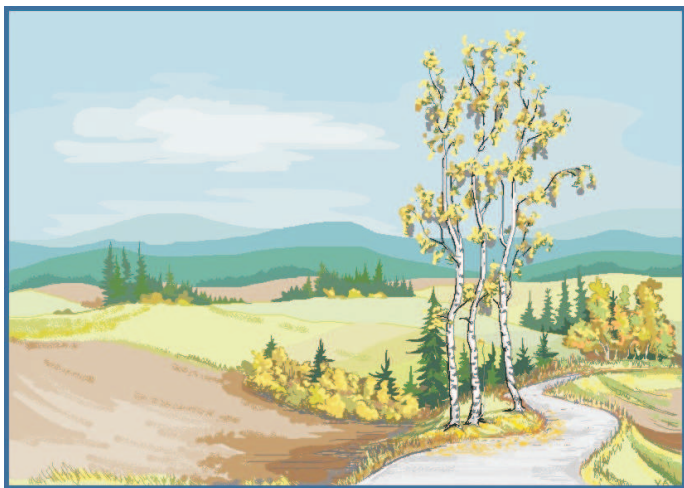
Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava

tel: 721515012 E-mail: krajka.rada@ms-seniors.cz

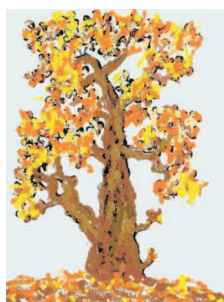

Proč mám ráda podzim

Podzim je nádherné období, zejména pokud se povede jasný a slunečný den. Když někdo před několika lety prohodil, že má rád podzim, tak jsem si myslela svoje. Přece léto, dovolená, koupání, to je to pravé. Jenže s odstupem času jsem si podzim oblíbila pro jeho důstojnost, krásné barvy a v dnešní velmi hektické době hlavně pro klid, který podzim symbolizuje.

Dny jsou plné laskavého podzimního sluníčka, které barví listy stromů do nepopsatelného barevného obrazu. Podzimní slunce už nepálí tak jako to letní, ale potěšit dokáže úplně stejně, možná ještě víc. Podzimní vyhasínání má v sobě cosi posvátného. Snad je to ta pokora, se kterou se příroda odevzdá zimě. Lesy se barví do krásných podzimních barev, kontrastně se vyjímají zelené smrky a borovice. Podzim se pozná nejen podle barev, ale také z hlubokého ticha, které nepřerušují ani ptačí zpěv. Energie okolo nás jsou jiné - všude je cítit klid a hluboká podzimní nostalgie, příroda se chystá na dlouhé měsíce spánku.

Podzim je také doba, kdy většina ptáků odlétá do teplejších krajín, dny se krátí, příroda se chystá k zimnímu spánku. Snad nejkrásnější podzim býval na venkově, kde se na polích opékaly na suché bramborové nati brambory. Ten, kdo jednou ochutnal bramboru z ohýnku ví, že je to pochoutka. Podzim byl nejen vyhledávaným tématem básníků, ale i dobou pro různá dětská skotačení. Vzpomínáte? Pouštěli jsme papírové draky, vlastnoručně vyrobené. Všechny kopce, kopečky, ale i rovinky byly námi obsazeny a nad námi se vznášeli, jak hejna ptáků naši draci. Kdo by odolal nezavzpomínat si na bezstarostná léta mládí?!

Jestliže ve vás také podzim budí sentiment, podpořte jej. Brzké západy slunce a dny, které jsou ještě teplé, ale už jinak voní, je příjemné trávit rozjímáním o životě - třeba i při procházkách ztichlou přírodou. K podzimu přece patří nostalgie i blbá nálada.

(bal)

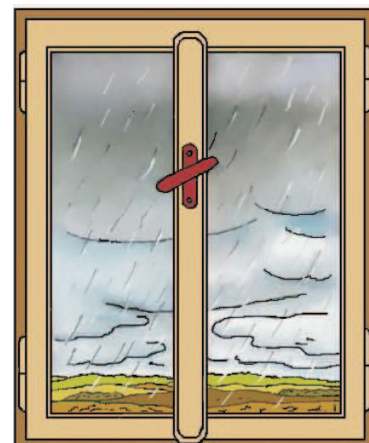

Podzimní nostalgie

Vidím jen svět za oknem. Pošmourná obloha dává málo světla. Každým dnem ho bude ubývat, každým dnem bude obloha tmavnout, bude přicházet podzim, zima. Září už je pryč. Listí zlatne. Je čas hojnosti. Ovoce dozrálo, čas sklizně odnesl plody pod střechu, dny se zkracují, ochlazuje se. Déšť má nakročeno každým dnem. V lesích začíná jelení říje.

Pozoruji tu proměnu oknem, ty šedé cáry visící z oblohy. Od kamen se line teplo a z rádia slyším, že volby jsou příležitostí k vážnému zamyšlení nad naší budoucností.

V pokoji se šerí. Podzimní rovnodennost světla a tmy se naklání do doby stínů. Podzim je dobou tažných ptáků. Už odletěli. Nehnízdí tu jediný, dávno zmizela jejich hejna za obzorem. Odnesla s sebou jejich křik.

Dny se krátí. Některé stromy ještě rozsévají svá semena, zatímco zvířata shromažďují zásoby na zimu. Hadi a jezevci upadají do spánku. Několik deštíků skrápí listí, barví je do ruda. Stonky slábnou, neudrží se, větvoří je pouští k zemi. Je podestláno. Na holých polích se ozývá první křik zimujících havranů. Střechy protějškých vilek dýmají slabými proužky kouře. Nevzhlínají k obloze, spíše je drobné mžéní udusí, než splynou s tmou. Telefon je hluchý. Děti nevolají. Ani kamarádka, přítel, spřízněná duše, nevolá nikdo.

První dešťové kapky kloužou po skle. Plískanice napadá ulici a utápí celý svět za oknem. Do rána přizemní mrazíky setnou květy chryzantém. Vítr se prohání holou krajinou. Sněhové vločky se houfují v chuchvalcích mraků. Tíhnou dolů. Přilétají hýlové a hranostajové už oblékli bílý šat.

Listopad byl posledním měsícem před zimou. Při prořezávkách se už houfují vánoční stromky. Můžeme instalovat krmítka pro ptáčky a můžeme je začít přikrmovat. Mezitím už obraz za sklem pohltila tma. Na obloze nejsou vidět hvězdy, jen v dálce matná světla pouličních lamp...

Marta Urbanová

Pozn. redakce: Ilustrační obrázky byly nakresleny v rámci virtuálního kurzu malování ve Windows, který proběhl na www.seniortip.cz/Malování. Tam se také můžete podívat na další obrázky, které byly namalovány právě v tomto kurzu na téma "Podzim".

Vzpomínka pro Líbu. Díky za vše...

Poznaly jsme se v osmdesátých letech na semináři pracovníků muzeí a galerií. Libuše Olšáková byla za frýdeckomístecké muzeum, já za jednu z východočeských galerií. Seděly jsme vedle sebe, a tak jsme se začaly bavit. A bylo o čem, takže jsme si brzy začaly tykat. Pro její menší postavu i jemný projev jsem ji víckrát oslovila Libuško. Vytkla mi to s tím, že je Líba a já budu pro ni Oli. Po návratu ze semináře

jsem zůstaly v kontaktu. Obě ve stejné pracovní pozici jsme připravovaly výstavy i programy, a tak jsme si vzájemně na ně posílaly pozvánky. A osobně jsme se setkávaly při mých letních dovolených v Beskydech.

Po začátku devadesátých let jsem pracovala ve výstavní síni v Praze. Líba mě pozvala, abych, až budu v kraji, určitě do Frýdku-Místku přijela. Stalo se. Z náměstí ve Frýdku jsme vyšláply do Hluboké ulice. Dle pramenů dříve rušné s hostinci, obchody, chalupami řemeslníků a dílnami, pivovarem i domy ve stylu vesnické architektury, z nichž v jednom bydlel Janáčekův praděd. Tudy chodila procesí k bazilice navštívení panny Marie. My jsme došly do dolní části, kde v místě dříve městských lázní stojí rytířský dům, dnes součást frýdeckomísteckého muzea, s krásnými reliéfy sv. Floriána, Madony s dítětem a plastikou sedícího Krista. A vytesaným letopočtem 1796.

Líba řekla, že v tom tzv. Langově domě se jí podařilo zprovoznit galerii, v níž může dělat výstavy podle svých představ. Došly jsme ke vstupním dveřím a nad nimi se skvěl nápis Galerie Langův dům.

Vstoupily jsme do klenutého prostoru. Přízemní sál i první patro skýtaly jen při letmém pohledu řadu výstavních možností. V přízemí vpravo kancelář, kde mi Líba líčila

přípravu galerie, program výstav a další plány. Pak se zeptala, mohu-li jí dát kontakty na určité umělce, když jsem „jako žába na prameni“ v centru dění? Ze seznamu vyjmenovala ty, o které jí šlo. Slíbila jsem a slib splnila.

Díky prostoru, jejímu nasazení a programu rostl zájem umělců nejen z regionu i hlavního města, ale celé země i těch, kteří se vraceli ze zahraničí. Bylo prestiží v galerii vystavovat. Někdy Líba zavolala, ale bylo jasné, že má už doporučení a své kontakty. Vzájemné posílání pozvánek trvalo. Pokud ji určitá pražská výstava zaujala, a pokud to čas dovolil, pak přijela na vernisáž. Dobře věděla, že právě při ní dobré kontakty i vztahy vznikají. Měla jsem radost, že se jí snad i díky mně dařilo do Frýdku-Místku dostávat tvorbu umělců, například Vladimíra Preclíka, Miroslava Pacnera, Jitky a Květy Válových, Stanislava Kolíbalu, Eduarda Ovčáčka. V pozdějších letech desítky dalších. A že je její galerie pojmem.

Líba při vernisážích a výstavách například i čtením uvedla literární tvorbu výtvarníků. Dokázala tím setkání obohatit a také spojovat výtvarníky, teoretiky umění, hudebníky, architekty, literáty a další tvůrce. Měla dar kromě výstav a akcí k nim na vysoké úrovni utvářet společnost lidí, kteří si měli co říci. To byl také důvod, proč dokázala galerii vést a udržet nejdéle, byť po roce 2000 řada podobných institucí nejen v kraji zanikala. Její galerie se stala centrem kultury. U Líby však začala probleskovat únava, ústící do vážné nemoci. Proto se ke konci roku 2016 rozhodla pro výstavu poslední: plastik Josefa Marka a šperků Hanuše Lamra. Při její jako obvykle páteční vernisáži tak byl prostor k debatám i výměně názorů. Ale ve vzduchu bylo cosi zvláštního...

Podobně zvláštní byl můj pocit při oznámení, že v pondělí 22. června 2020 Mgr. Libuše Olšáková zemřela. Na poslední rozloučení na městském hřbitově ve Frýdku-Místku jsem nemohla. A tak si

dovolím na adresu jí samé: „Jsem moc ráda, Líbo, že jsem Tě mohla vidět, když jsi mě přijala v Domově seniorů v Místku. Když jsme u tvého lůžka vzpomínaly na naše seznámení a mně se snad jen nezdálo, že jsi ve tváři měla vzpomínku i pohnutí?

A když jsem Ti v listopadu loňského roku přála k tvým narozeninám (Ty zrozena 5. 11. 1957), že se mi snad jen nezdálo, že jsi byla dojatá i plakala jsi?

Ano, narodila ses v Sedlišti, blízko dřevěného kostela. V sobě hluboce věřící a zároveň věřící v sebe a vždy tomu, co děláš. Tvá víra byla krásná a teplá jako blahodárné slunce, které jsi dokázala rozdávat. Jak by ne, když jsi bydlela v ulici Slunečná!

Díky, že jsem Tě také já mohla poznat! DÍKY ZA VŠE - JSI V MÉM SRDCI.

Olga Szymanská

Spolek Martinov v době koronaviru

I v této zvláštní době mnoha omezení se snažíme využít o to víc čas k různým aktivitám a nezahálet. Naše členky se také zapojily do šití roušek, které jsme pak věnovaly klientům Domova Slunečnice v Ostravě. Další akcí našeho spolku byla údržba zahrady místní mateřské školky a prostorů před radnicí v Ostravě-Martinově. Zvládli jsme to i s rouškou. O zahradu jsme se začali starat už na podzim a letos v této činnosti pokračujeme.

Chceme být svému okolí užiteční, a to je jeden ze zdrojů radosti člověka. ...a stejnou pravdu najdeme i v refrénu písničky z dílny Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře: „Dělání, dělání všechny smutky zahání ...“

Příjemné letní odpoledne jsme si užili v červenci. Posezení při francouzských palačinkách nám zorganizoval pan Mgr. Sekanina jako poděkování za aktivitu našich členů v „klubu Ponožka, projektu Počteníčko“,

a za šití roušek. Pan Ivan Sekanina nás seznámil s dalšími mezigeneračními projekty v Moravskoslezském kraji a my se rádi do některých těchto akcí zapojíme. Přivedl mezi nás francouzského kuchaře Yves Le Guevellou, který nám něco málo povyprávěl z historie Bretagne, odkud pochází. Pak nám připravil palačinky na jiný způsob, než jsme zvyklí, a všichni si moc pochutnali. Další naše aktivity jsme museli přeplánovat na náhradní termíny kvůli nařízeným omezením, ale o to víc se na ně těšíme.

Spolek Senioři Martinov, Marie Pastorová

Po „buřtech“ jsme si i zazpívali

Léto a opékání špekáčků k sobě neodmyslitelně patří. Díky přízní počasí se mohlo dne 22. července uskutečnit společné opékání, které pořádal Senior klub Akord na zahradě Domova s pečovatelskou službou Odborářská v Ostravě-Hrabůvce. Po „buřtech“ jsme si i zazpívali, hudební doprovod na kytaru zajistila aktivní seniorka Ivanka Benkeová. Jubilantům a aktivním seniorům pan starosta městského obvodu Ostrava-Jih Martin Bednář poslal poukázky do K-TRIA. Všichni přítomní byli zároveň pozváni na akci „Linkou na drink“, která se konala v srpnu na náměstí Ostrava-Jih, kde Senior klub Akord nabízel drink s názvem „jižní vánek“.

Atmosféra i účast byla perfektní, budeme to muset zopakovat. Na závěr jsme žízeň uhasili pivem.

Šárka Zubková, Klub Akord

Koordinační výbor důchodců OKD (KVD)

KVD OKD vznikl v roce 1990 pod názvem Koordinační výbor Klubů důchodců OKR. Byl veden snahou sdružit hornické důchodce organizované v Klubech důchodců (KD) a Základních organizacích důchodců (ZOD) na širokém základě celého OKR a za podpory aktivních horníků a odborových orgánů. Cílem je udržet pro další hornické generace historická práva a privilegia včetně hornických tradic a zvyklostí.

Na vzniku KVD se podíleli zejména členové výboru KD dolu František - Jan Bardoň a Karel Bajtek, z Dolu Jan Šverma - Jan Sysel a z Dolu Ostrava (P. Bezruč) - Ing. Zdeněk Weiser. Po úmrtí Jana Bardoně, od roku 1993 vedl celých 24 let KVD Karel Bajtek. Taktéž Ing. Zdeněk Weiser byl dlouhou dobu místopředsedou KVD a předsedou Revizní komise KVD. Koordinačním výborem dosud prošlo celkem 168 členů řádně zvolených ve svých KD a ZOD.

Současné postavení hornických důchodců a seniorů vůbec v naší společnosti opodstatňuje existenci KVD. KVD nadále působí pro zlepšování sociálního postavení důchodců - zdravotní péče, náklady na léky, dopravu, péči o přestárlé a zdravotně postižené, bytovou problematiku.

Významnou stránkou činnosti KVD je spolupráce s Nadací OKD, která nás štědře finančně podporuje a pomáhá tak zabezpečovat dobrovolné aktivity hornických důchodců sdružených v 18 KD a ZOD s celkem 1373 členy.

Kromě kulturních, sportovních a společenských akcí se také jedná zejména o udržování hornických tradic a zvyklostí v našem regionu jako např. Dny horníků, Havířské bály a oslavy patronky havířů Barborky. Snažíme se, aby naše krásné hornické stejnokroje nevymizely z naší společnosti navždy. Do dalších let činnosti "Zdař Bůh".

Ing. Vilém Uher, předseda KVD OKD

Seniorská taneční skupina Beseda

Naše taneční skupina BESEDA, sídlící v Ostravě-Porubě, vznikla v roce 2005 a má za sebou řadu vystoupení na seniorských akcích (a nejenom), včetně mezinárodních. Vystupujeme v pěti či šesti smíšených párech a v této době nabízíme těchto šest tanců: polonéza, country polka, řecký tanec, irský tanec (ženy), mix (mazurka a polka) a country kolo.

V letošním roce jsme měli úspěšné vystoupení v Krmelíně a v mateřské školce v Ostravě -Hrabové, kde se na závěr při tanci zapojily i děti.

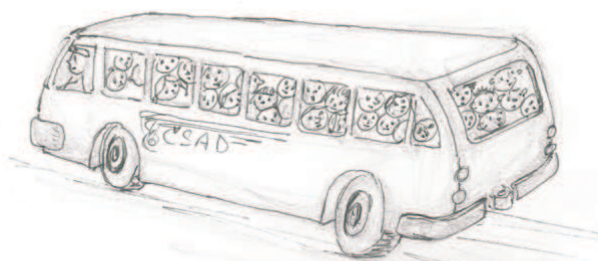
Bohužel další naše plánované akce přerušila pandemie koronaviru, doufáme však, že na podzim se s našimi seniory opět shledáme. Naše tance lze shlédnout na You Tube. Ve vyhledávači zadáte heslo "seniorská taneční skupina Beseda".

Jiří Vláša, předseda spolku z. s.

Koronaviru jsme se nebáli...

Členové OROS se svými blízkými strávili svou dovolenou v Jižních Čechách. Koronaviru jsme se nebáli a týden od 1. do 7. července jsme si náležitě užili. Bylo pěkné počasí, absolvovali jsme výlety s láskou připravené a s láskou provedené. Týdenní pobyty jsou už u nás samozřejmostí a těšíme se na další rok, co pro nás paní Miluška Altmanová spolu s panem Michalem Navrátillem připraví. Za všechno mluví poděkování...

Velcí, malí, tencí, tlustí
pobývali týden v Ústí.
Dávali si do nosu
a to díky OROSu.
Na výlety jezdili,
hodně si to užili.
Všechny ženy uchvátil
náš průvodce Navrátil.
Chtěli bychom přijet znova.
Díky, paní Altmanová.

Klub seniorů, OROS Ostrava

V minulých dvou letech četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z publikace moravskoslezské policie s názvem „**Černá kronika aneb ze soudních síní**“. Tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Senioři jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností.

Kniha obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.). Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky "Černé kroniky," které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky. My vám některé příběhy z knihy přibližujeme a do jednoho příběhu z knihy "**Černá kronika aneb ze soudních síní**" se teď pojděte začít:

O vnucích

„Dobrý den. Paní Anežka Vlíná? Posílá mě Váš vnuk Jarďa,“ ozvalo se z domácího telefonu v domě s pečovatelskou službou, kde stará paní Anežka už nějakou dobu bydlela. „Á, Jaroušek si na mě vzpomněl,“ zaradovala se. Jaroušek byl její milovaný vnuk. Jediný, kterého měla, a který za ní občas přišel i do jejího nového domova. Byla na něj moc pyšná, že studuje vysokou školu. Věděla ale, že nemůže pustit každého dovnitř. Už mockrát, když měla dlouhou chvíli, četla poučení visící u jejich domácího telefonu. A tak se zeptala: „A Vy jste kdo?“

„Já jsem Pavel a studuji s Vaším Jarďou na vysoké škole. Jarďa nemohl přijít, a tak mne poslal za Vámi,“ vysvětlil volající. „Aha, to bude ten Jarouškovův spolužák,“ pomyslela si. „A co mi chcete?“ Její otázky nebraly konce. „Mám Vám vyřídit takovou důležitou věc,“ ozvalo se ve sluchátku. „Tak to ho musím pozvat dál, ať zjistím, co se vlastně stalo,“ znovu se Anežka zamyslela. „Tak počkejte mladý muži, hned Vás pustím,“ a zmáčkla tlačítko bzučáku, který dole u vchodu automaticky otevřel dveře.

Po chvíli už klaply dveře výtahu a někdo zazvonil. Když Anežka otevřela dveře bytu, stál za nimi mladý muž v krátké kožené bundě a modrých riflích s černými slunečními brýlemi ve vlasech. „Dobrý den,“ slušně pozdravil. Anežka mu odpověděla. A mladý muž jí hned začal vysvětlovat, že jej posílá její vnuk Jarďa. Ten jí moc a moc pozdravuje, a že se mu naskytla možnost výborné koupě počítače. Počítač totiž nutně potřebuje pro své vysokoškolské studium. „Víte, musím napsat několik semestrálních prací,“ objasňoval muž. „A počítače v naší studovně jsou stále obsazeny. Jak na „potvoru“ ale Jarďa u sebe zrovna nemá hotovost, aby ho mohl hned zaplatit. Snažili jsme se mu s ostatními studenty pomoci, nicméně tolik peněz jsme nedali dohromady. Však víte, studium je dlouhé a peněz málo,“ usmál se mladík.

„A proč nepřišel Jaroušek sám?“ zeptala se seniorka. Také se usmála a její ostražitost už začala polevovat. Muž jí hned začal vykládat, že musel do školy, neboť mají důležitou přednášku. Pokud dnes peníze nebude Jaroslav do oběda mít, hrozí, že počítač koupí někdo jiný. „A kolik takový počítač stojí?“ otázala se znovu Anežka, uspokojena dřívějším vysvětlením. „Je moc pilný student, ten můj Jaroušek,“ pomyslela si, „určitě z něj bude dobrý inženýr.“

Muž odpověděl: „Padesát tisíc korun..., ale zase to Jarďovi ušetří spoustu práce při psaní a učení vůbec. Já už takový počítač doma mám, a je to úplně skvělé!“ Neznámý začal Anežce líčit přednosti práce na počítači, dokonce díky počítači zvládl udělat dvě zkoušky v předtermínu. Anežka tomu moc nerozuměla. Sama celý život pracovala těžce v továrně. Vždyť i s mobilním telefonem, který jí její syn koupil, to neuměla. Telefon schovala do šuplíku svého prádelníku,

aby se na něj neprášilo, jak říkala. Vždy, když myslela na svého vnuka, uvažovala: „Až Jaroušek vystuduje, bude někdo, a bude mít lehčí život, než jsem měla já.“ Našetřené peníze měla uschovány doma. Nikdy totiž moc nevěřila bankám a spořitelnám. Nejvíce ji děsilo, že své peníze dá do nějakého peněžního ústavu, ten nakonec zkrachuje a ona zůstane bez finančních prostředků na obtíž svým dětem. V televizi to podle ní bylo každou chvíli. „Tak počkejte,“ odpověděla. „Hned Vám peníze přinesu,“ a šla dovnitř bytu, kde ve skříni ve staré kabelce měla své úspory. Odpočítala padesát tisíc korun a předala je muži stojícímu zatím ve dveřích. „Rychle je zanechte Jarouškovi, aby o ten počítač nebo kýhočerta, jak se to vlastně jmenuje, nepřišel,“ dodala. Muž se usmál, peníze smotal do ruličky a strčil si je do náprsní kapsy. Nasadil si na oči sluneční brýle a krátce poděkoval s tím, že vše zařídí. Potom už rychle odešel i s penězi. Anežka zavřela dveře. Hřál ji u srdce dobrý pocit. Mohla tak vnukovi pomoci, a i ona tak bude mít zásluhu na tom, že se vnuk bude dobře učit a nakonec vystuduje vysokou školu.

Zase běžel den za dnem. Každý stejný jako druhý. Konečně přišel očekávaný víkend a za starou paní přijel jako obvykle její syn se svou manželkou. Byla ráda, když za ní jezdili. Vždycky si s nimi povídala, co nového se stalo, a hned mezi dveřmi po přivítání jim také Anežka vše sdělila. Syn ji v tichosti vyposlechl a hned i přes odpor maminky, telefonoval Jarďovi. Ptal se, proč obtěžuje babičku a z jakého důvodu si neřekl o peníze jim. Marně mu Anežka říkala, že to vůbec nevádí, udělala to přece ráda. Jenže něco nebylo v pořádku. Vnuk Jarďa do telefonu svému otci řekl: „Tati, ale já o ničem takovém nevím. Přece si nebudu od babičky brát peníze?! Počkejte, za chvíli přijedu, stejně jsem na cestě k babičce,“ doplnil.

A tak se v bytě Anežky sešla za chvíli celá rodina. Jarda se znovu dušoval, že opravdu o ničem neví. Babička Anežka stále dokola opakovala, že to byl přece Pavel, jeho kamarád. Opravdu jí nevadí, že Jarouškovi peníze na počítač dala. Skoro už plakala. Nakonec její syn rázně ukončil debatu, protože věděl, že Jarda jim nikdy nelhal, a už od samého počátku mu celá věc připadala podivná. A tak naložil všechny do auta a vydali se na Policii. Tam se jich ujal praporčík Jan Moudrý. Anežka mu vypověděla do protokolu, jak předala peníze kamarádovi svého vnuka Jarouška na nákup počítače. Policista vše sepsal a řekl: „Bohužel nejste jediní, kdo takhle přišel o své peníze. Čas od času se takový případ u nás v obvodu opakuje, způsob provedení nás vede k závěru, že se jedná o organizovanou skupinu pachatelů. Ale děláme vše pro to, abychom je brzy postavili před soud.“

Anežka až nyní začala chápat, že její těžce uspořené peníze jejímu Jarouškovi nepomůžou. Za nějakou dobu pak přišlo Anežce předvolání k soudu. Poté, co si vzala své nejlepší šaty, u soudu znovu uviděla Pavla. Toho ale přivedla eskorta v poutech, stejně jako jeho další komplice. Společně s rodinou a milovaným Jarouškem pak sledovala, jak se před ní v soudní síni rozplétal případ skupiny pachatelů, kteří pod smyšlenou záminkou, že je posílají rodinní příslušníci obětí, vylákali od starších lidí nemalé peněžní prostředky. Předtím si ale nejprve zjistili informace o rodině daného seniora a ty pak úspěšně ve svých smyšlených příbězích použili. Jednou to byl nákup počítače, jindy zase studijní pobyt, který se musel zaplatit, nebo koupě nového televizoru.

Nejvíce pak Anežku rozčílilo, když Pavla označila v jedné síni jako muže, s nímž mluvila, ovšem ten odpověděl: „Ale paní, já jsem Vás v životě neviděl!“ Přitom se dokonce smál a říkal soudci, že si ho ta stará paní musela s někým určitě splést. Anežka si však tváře vždy pamatovala dobře, což také soudci ihned sdělila. Jelikož ale stejně jako Anežka vypovídali i ostatní poškození a u posledního případu byla celá skupina rovněž zadržena, došlo nakonec k odsouzení všech pachatelů.

POMŮCKA: ADIEU, AT, BNE, ČCHI, KLAR, LOST	JASNÝ NĚMECKY	2. DÍL TAJENKY	OPERAČNÍ SYSTÉM ZKR.	STANICE TECHNICKÉ KONTROLY ZKR.		ZNAČKA KOSMETIKY	RAKOUSKÝ HUDEBNÍ SKLADATEL	SEVERSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO	TY NĚMECKY	OBCHODNÍ DŮM ZKR.
NĚKDO BÁSNICKY					BRAZILSKÝ SPISOVATEL JORGE ???					
AMERICKÝ SERIÁL					1. DÍL TAJENKY INIC. HERCE SKAMENE					
ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA			ŠPATNÉ ODBOBÍ STUPEŇ						4. DÍL TAJENKY	OSOBNOSTI
CHARAKTE- RISTICKÁ VLASTNOST				HUDEBNÍ STYL KOSATEC BOTANICKY				ZÁPOR ZNAČKA MEGA- PARSEKU		
	KOSMICKÁ ENERGIE KOLÍNSKÝ SKLADATEL				LIHOVÝ ROZ- MNOŽ. STROJ STARO- GERM. ZNAK					
CIZÍ PO- TRAVINOVÁ FIRMA						KOLÍNSKÁ AUTOMOBIL. SILNÁ ČER- NÁ KÁVA				
ZPROSTŘED- KUJÍCÍ ČINITEL							ZNAČKA CENTIMETRU STOJAN NA NOTY			SLADKO- VODNÍ RYBA
POVZDECH			SVAZEK OBILÍ RODINNÉ DOMY					RUSKÉ MĚSTO ZVÍŘECÍ KONČETINA		
ŠLECHTĚNÍ RASY				NÁHLÝ MOJE OSOBA						
	LASICOVITÁ PÁCHNOUCÍ ŠELMA	IN. HEREC. JANŽUROVÉ SBOHEM FRANC.			AMERICKÝ REŽISER WOODY ??? NUDNÁ					
DRUH UZENINY						ROZTAVENÁ HMOTA HOVOR. FOTOGRAFIE				NOVINY
OTÁZKA NA ČAS				INIC. HERCE FAIRBANKSE SPZ BENEŠOVA			ČÍSLOVKA PARTNER PANENKY BARBIE			
UMĚLÁ INTELIGENCE ZKR.			HRAČÍ V ODBÍJENÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLA ZKR.							
3. DÍL TAJENKY								CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ		
STŘEDO- VĚKÁ ZBRAŇ					OSOBNÍ ZÁJMENO MUŽ. ROD			INICIÁLY SPISOVATEL. KRÁSNOHOR- SKÉ		

TAJENKA: Pokud dotýkněte se neznáte, nic mu nevěřte

Soudce Přemysl jim pak při vyhlášení rozsudku také řekl, že několik příštích let by měli zpytovat své svědomí a díky trestu odnětí svobody určitě žádné seniory v zastoupení jejich příbuzných ne navštíví.

Je však taktéž třeba říci, že i když soudce Přemysl Pavla a jeho kumpány odsoudil k náhradě škody, Anežka se už svých peněz nikdy nedočkala. Ale to už je zase jiný příběh.

Poučení Přemysla Spravedlivého:

Nevěřte cizím lidem, byť tvrdí, že je posílají vaši příbuzní, zejména, když po vás něco chtějí, třeba peníze. Vždy se snažte vše si ověřit sami u svých blízkých, například telefonicky.

A pokud to nejde, raději s takovými lidmi přestaňte jednat s tím, ať vás vaši příbuzní, chtějí-li cokoli, sami navštíví. Nejlépe takovým lidem ani neotevírejte. Nehcete se přece stát případnou obětí jako naše Anežka.

Nedokončený příběh

Volala jsem do „své“ knihovny. Nějak jsem totiž nestihla vrátit čtivo a chtěla jsem prodloužit lhůtu. Knihovnice byla chladná jako arktický ledovec. Přineste, zaplaťte pokutu a pak se můžeme bavit dál. Chápu, jsou určitá pravidla, ale stejně mi to přišlo trochu líto. Do knihovny už chodím několik desetiletí a stalo se mi to poprvé, že bych půjčené knihy nevrátila včas. Takže jsem se dětinsky naštvála, a řekla si, když vy takhle, tak si už nic nepůjčím.

Hned poté, co jsem vstoupila do kouzelného prostoru plného knih, mi došlo, jak ukvapený závěr jsem udělala. Vzpomínky se na mě navlily a opět jsem viděla malou, vyplašenou holku z venkova, kterou z bezpečné zahrady malého domečku přesadili do velkoměsta. Byla jsem samotářské dítě a zatímco sestra měla kolem sebe spoustu kamarádů, mými přáteli byli nejprve Karafiátovi broučci, později děti z Bullerbynu i děti kapitána Granta...

Město bylo pro mě nepřátelským územím, se kterým mě smiřovala pouze spousta obchodů s knihami a taky knihovny. Ač jsem byla tak plachá, že mi nákup v mlékárně působil žaludeční obtíže, průkazku do knihovny jsem si vyřídila sama. Což je důkaz, že když člověk něco opravdu moc chce, překoná sám sebe. Knihovnice tehdy ve mně rozpoznala zárodek fanatického čtenáře.

Vám, stejně zasaženým virem čtenářským, nemusím nic vysvětlovat. Krásné prázdniny, prožité převážně na rozpálené střeše garáže, ve společnosti verneovek - však také, kde jinde byste chtěli číst Pět neděl v balóně, než někde ve výšce. Podvečery na schůdkách od půdy s Janou Eyrovou, marodění s Třemi mušketýry, nebo hodina účetnictví s Černými barony pod školní lavicí.

S nástupem počítačů mnozí předpovídali soumrak knih. Ale věřte, že u starého Johna se ještě stále scházejí Forsytové, podivný úsměv paní Bovaryové okouzluje čitele a na Větrné hůrce se vítr neutišil. Ještě můžeme v koutku plakat s malou Doritkou, trpět s Jeanem Valjeanem nebo se smát se Saturninem. Putovat pouští a pralesem, či lesem křížů a tázat se: quo vadis? Noc v Bombaji je pořád stejně horká a stařec znovu a znovu vyplouvá na moře. Možná, že právě teď se někdo z vás projíždí posledním kabrioletem, putuje s Rámou nekonečným vesmírem, nebo tuhne zděšením nad Sofiinou volbou. I pro vás si Sherlock Holmes zapaluje dýmku, Schliemann objevuje Tróju, šumějí lesy a znějí portugalské sonety.

Knihy mají v sobě podivuhodné kouzlo. Žádný text na obrazovce počítače nemůže vonět tiskařskou černí, nemůžete se s ním schoulit do ušáku, neuslyšíte šustění obracených stránek. Knihu také zřídka vyhadzujeme, je to jako bychom chtěli zahodit lidský osud. Možná právě ve vaší knihovně je zasunutá staříčká malá knížka - Erbenova Kytice spolu se sebranými spisy Čelakovského. Listy v ní byly zažloutlé už tehdy, kdy jsem z ní při hodině matematiky hltila horror o Záhořově loži. Byla jsem přistižena a kniha mi byla odebrána. Už jsem ji nikdy neviděla. Vězte tedy, že jsem si kvůli ní už vytrpěla dost. Poznámka v žákovské, trest od rodičů, a to nejhorší nakonec - už nikdy jsem to Záhořovo lože nedočetla...

Eva Vlachová

Tajná síť přírody

Když jsem poprvé objevila knihy o přírodě, byla jsem nadšená. A dnes, kdy už je čtu celkem pravidelně, jsem nadšená pořád stejně. Žádný titul mě zatím nezklamal, naopak. Vždy se dozvím něco nového, vždy jsem fascinovaná úžasnou přírodní moudrostí. Jeden ze zajímavých titulů se jmenuje Tajná síť přírody a její autor, Petr Wohlleben, nám v něm popisuje propojenost každého ekosystému. Velmi rychle pochopíme, že tajná síť přírody je především neuvěřitelně flexibilní a úžasně geniální. Snaží se za každou cenu zajistit rovnováhu, kterou bohužel neustále narušujeme my, lidé.

Dozvíme se například, jak spolu vzájemně souvisí žízály a prasata, jak se z lososů stanou stromy a proč vlci pomáhají stromům. Pochopíme užitečnost i hrozbu mravenců, zaostříme na organismy v šálku vody a posvítíme si na noční život v lese. Wohlleben se zamýšlí i nad námi, lidmi, jako živočišným druhem, který se neustále vyvíjí a reaguje na životní prostředí, ve kterém žije. Pozastavuje se nad vyhynutím neandrtálců a poskytuje trochu jiný úhel pohledu na evoluci.

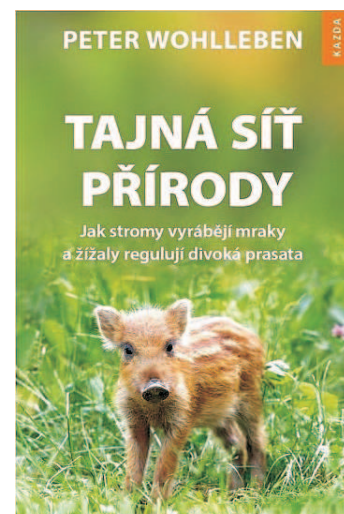
Poznáváme přírodu jako fascinující svět, ve kterém malá změna na jednom konci způsobí masivní změnu na jiném. Všechno souvisí se vším. A toto uvědomění má pak jeden efekt - hůř pak vnímáme sami sebe - lidstvo, které to všechno na své vědeckotechnické cestě ignoruje, a způsobuje tak nenávratné přírodní změny.

Ano, tu a tam se skupina nadšených ochránců pokouší zachránit nějaký ohrožený druh, ovšem i tady je třeba se dívat na to, jak prosazovaná změna zapůsobí na všechny ostatní živočichy. Autor se zamýšlí nad blahem jednotlivých druhů i nad blahem přírody jako celku. Co všechno jsme způsobili vykácením evropských listnatých pralesů? A jak šikovně či nešikovně se snažíme leckdy tyto škody napravit? Chceme-li se pustit do opravy pomyslných hodin životního prostředí, má to pořádný háček: jak vůbec přesně poznáme, že jsou rozbité (?) zamýšlí se Wohlleben.

Příroda se leckdy již přizpůsobila změnám, které jsme zapříčinili, našla si novou cestu. A naše snaha o návrat k původnímu by mohl přinést zase škody. Je to balancování na ostří nože a je třeba mít neustále na mysli přírodu jako celek provázaný neviditelnou sítí.

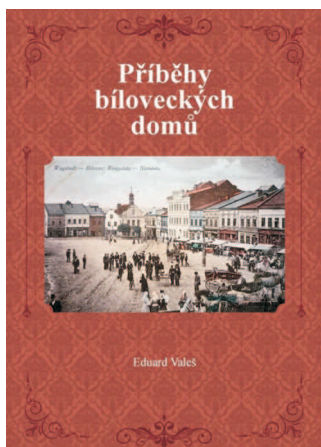
Jestliže shrneme, co nám kniha popisuje, tak vše souvisí se vším a i drobná změna může způsobit masivní odezvu. Chápeme jasně poselství - lidstvo přírodu ničí. A každý máme vždycky možnost něco pro přírodu ve svém okolí udělat, každý z nás může jednou malou změnou ve svém chování způsobit větší změnu v přírodě kolem nás. A tak doufám, že vás kniha nejenže náležitě okouzlí, ale třeba i ty nejzatvrzelejší odpůrce přinutí k tomu třídit odpad, šetřit vodou, krmit ptáčky, vypěstovat rozkvetlou louku nebo uklidit hromadící se skládku za plotem...

Renata Šindelářová

Bílovecké domy vydaly svá svědectví...

Překrásná kulisa starobylého zámku, centrální náměstí s kdysi šenkovními domy a renesanční radnicí, a to vše duchovněm ochraňuje chrám svatého Mikuláše. Tito svědkové naší minulosti si šeptají příběh o městě, které se zrodilo v raném středověku v 60. letech 13. století.

Těmito slovy začíná nová kniha kastelána bíloveckého zámku Eduarda Valeše s názvem Příběhy bíloveckých domů, která byla pokřtěna přímo na zámku.

Inspirací se pro autora stala Kronika Olomouckých domů, na kterou před lety narazil ve studovně olomouckého archivu. „Tenkrát mě napadlo, že bych se mohl podívat na jednotlivé bílovecké domy, které mají velice bohatou historii, zda neskrývají zajímavé příběhy. A prastaré archivní listiny opravdu začaly vydávat moc zajímavé příběhy a osudy lidí,“ popisuje prvotní impuls Eduard Valeš, který několik let čerpal informace nejen z historických dokumentů archivu v Opavě, Novém Jičíně a Olomouci, Národního památkového ústavu v Ostravě i Brně nebo městského úřadu v Bílovci, ale studoval dokonce dobový tisk z časů C a K monarchie v Rakouské národní knihovně ve Vídni a navštívil také Státní archiv a šlechtický archiv ve Vídni. Nezištné rady a pomoc mu poskytli rovněž vlastivědní badatelé a nadšenci, kteří mu pro účely vydání knihy nezištně zapůjčili historické fotografie, rytiny i mapy.

Kniha Eduard Valeš vydává po zhruba sedmi letech bádání, psaní a příprav. A tak již tuto sobotu se mohou zájemci začíst do poutavého příběhu bíloveckých domů i osudů zdejších obyvatel. Zjistí tak například, že poslední dny nejkrásnějšího domu bíloveckého náměstí - hotelu Pilsnerhof - se začaly odpočítávat na přelomu dubna a května 1945, kdy po osvobozovacích bojích po něm zbyla jen hluboká jáma a hromada sutin. Přitom historie tohoto právovarečného domu a zájezdního hostince s číslem popisným 53 (od roku 1890 pak 51) je zaručeně doložena již v 16. století. Kniha vypovídá i o příběhu Emilky Pivodové, která zákeřným způsobem připravila o život svého manžela v domě číslo 18 na dnes již neexistující Panské ulici nebo o historii měšťanského domu na náměstí, který v roce 1779 navštívil budoucí císař Josef II a v němž se později narodila postřihovačskému mistrovi Kirshovi půvabná dcera Berta, do které se zamiloval syn majitele bíloveckého zámku baron Hugo Karel František Maria Sedlnitzký z Choltic. Ten si Bertu i přes protesty svého otce vzal a prožili šťastný život.

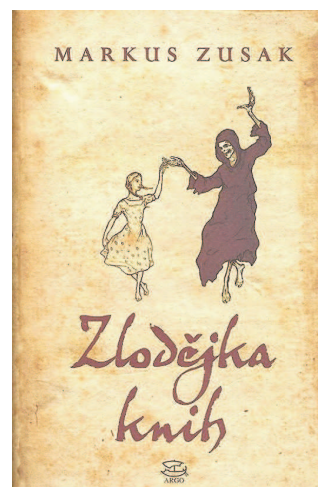
„Na více než 140 stranách jsem se snažil zachytit nejen příběhy bíloveckých domů, v nichž žili řezníci, hodináři, ševci, lékaři, zvěrolékaři, celníci, kloboučníci, zlatníci, skláři nebo majitelé koloniálů či hostinců, ale i příběhy slavných rodáků z Bílovce, továrníků, generálů a dalších. Své místo zde mají také osudy lidí z panství bíloveckého zámku,“ navazuje autor.

Knihu vydalo Kulturní centrum v Bílovci s podporou města Bílovce.

(hat)

Zlodějka knih

Hodíte kostkou, sledujete, jak padá, a uvědomujete si, že toto není normální kostka. Svádíte to na smůlu, ale přitom jste celou dobu věděli, že se to musí stát. Přinesli jste si to s sebou do herny. Celý stůl to cítil z vašeho dechu. Od začátku vám z kapsy čouhá Žid. Přilepil se vám ke klopě; a už když házíte, víte, že padne sedmička - jediná věc, která najde způsob, jak vám ublížit. Padne na stůl. Zírá vám do očí, zázračná a ohavná a vy se odvrátíte se sedmičkou zahryzlou do prsou.

Kdo tuto knihu nečetl, okradl především sám sebe. Je bolestivá i něžně jemná. V tomto případě skutečně můžete zcela po pravdě říci, že je to kniha krásně hrozná či strašlivě krásná, obojí je pravda. Budete se bát číst dál, protože budete vědět, že to bude bolet. Budete muset číst dál, protože ten příběh žijete. Ocitli jste se v poslední fázi závislosti.

Je to hluboký prožitek daný nejen tématem, ale především způsobem zpracování. Autor používá nádherně neotřelá spojení, která vás chtě nechtě dostanou do kolen. Chytí vás za flígr a proplesknou vás nebo vám stáhnou dušičku do té nejtěšnější velikosti. A pak vás vynesou až na vrchol nebes a ukážou vám neuvěřitelně dojemnou krásu, zachycenou ve vánku mezi galaxiemi... dokud zase nepadnete na kolena do toho nejspínavějšího bláta a někdo vám nešlápně na záda. Každé druhé slovo je jako úder. Každé první je jako něžné pohlazení. A všude je tolik pravdy... *Pršelo, jako by padaly šedivé štěpinky z ořezávátka.*

Zlodějka knih je plná syrového lidství v té nejděsivější i nejušlechtlejší podobě. Odehrává se v Německu těsně před a během druhé světové války a hlavní hrdinkou je malá dívka Liesel, kterou vychovávají náhradní rodiče. Je to krutá doba i pro Němce, na každodenním pořádku je hlad a všudypřítomné násilí, tím spíš že Liesel se svými pěstouny, kteří nejsou prohitlerovští, žije v chudé čtvrti. A přesto si v tomhle šedivém období najdou děti mnoho malých - dětsky velkých - důvodů k radosti. Ukradené jablko, vyhraný fotbalový zápas, hřejivé slovo spolužáka nebo sněhulák ve sklepe.

Lieselin příběh však vypráví někdo úplně jiný, kdo nám protkává děj svými postřehy. Kdo nám tu a tam něco prozradí dopředu - a to je dobře, protože nás často ušetří velkého šoku. Tímto vypravěčem je sama Smrtka.

Odpadající hodiny noci třicátého května. Jsem si jistá, že Liesel tvrdě spala, když více než tisícovka bombardérů letěla směrem k místu známému pod jménem Kolín nad Rýnem. Pro mě bylo výsledkem pět set lidí, nebo nějak tak. Padesát tisíc dalších se bez střechy nad hlavou loudalo mezi strašidelnými hromadami suti, snažili se uhodnout, kudy se jde kam, a komu patří které kusy rozbitých domovů. Pět set duší.

Nosila jsem je v prstech jako kufry. Nebo jsem si je přehodila přes rameno. Jenom děti jsem odnášela v náruči. Když jsem skončila, bylo nebe žluté jako hořící noviny.

Na konci knihy jste přesyceni emocemi, láskou i bolestí.

(ren)

SOS MaS, z.s. RADÍ: Nákup bez obalu, aneb nejlepší obal je žádný obal

Obaly znamenají nemalou zátěž pro životní prostředí. Přitom je jejich životnost velmi krátká, prakticky trvá pouze po dobu, než si zákazník odnese zboží z prodejny domů. Potom se již stávají náplní kontejnerů pro třídění a v horším případě skládek odpadů. Obaly jsou ale nejen zátěží pro životní prostředí, ale i výdaj navíc pro spotřebitele a stále více lidí už nechce platit za nákup odpadků. V současnosti je tak stále populárnější koncept bezobalového prodeje, tedy nákup potravin a dalšího zboží bez obalů nebo do obalů vlastních.

www.sos-msk.cz

Každý obal se časem stane odpadem, proto čím méně, tím lépe

Spotřebitelé již často sami odmítají plasty a neekologické obaly, zájem nakoupit si potraviny a další sortiment do vlastních obalů roste. V Česku neustále přibývá obchodů s prodejem bez obalu a do vratných nádob a po malých prodejnách se postupně přidávají k tomuto trendu i velké řetězce. Princip bezobalových nákupů je velmi prostý - lidé nakupují do vlastních nádob, látkových tašek či košíků, které používají opakovaně po celou dobu jejich životnosti. Zákazník si tak odnese z obchodu pouze tolik zboží, kolik skutečně potřebuje, a navíc v obalu, který nemusí vyhodit. Nákup do vlastního nezatěžuje životní prostředí a lidé kupují jen takové množství, které skutečně potřebují.

Jak se k bezobalovému prodeji staví zákon?

Právní předpisy prodej potravin a pokrmů do obalů přinesených zákazníkem nezakazují a je pouze na provozovateli prodejny, zda takový způsob prodeje umožní. Na druhou stranu právní předpisy neobsahují ani povinnost provozovateli obchodu prodej do přinesených nádob či obalů konečnému spotřebiteli na jeho žádost vždy umožnit.

Když se tedy na naši poradnu obrátila paní Jana se stížností na obchodní řetězec, ve kterém jí prodávající odmítla prodat pomazánku do vlastní přinesené plastové krabičky, nemohli jsme jí naší odpověď potěšit. Je potřeba si uvědomit, že v případě prodeje potravin do nádob a dalších obalů přinesených spotřebitelem, nemůže provozovatel ovlivnit hygienický stav a vhodnost těchto obalů, což může být nejen problémem při řešení případných reklamací, ale klade to další nároky na zajištění hygienických standardů. V případě, kdy se provozovatel potravinářského podniku rozhodne pro prodej do spotřebitelem přinesených nádob, musí mít nastaveny takové postupy, které zaručí, že nedojde ke kontaminaci jím prodávaných potravin dalším spotřebitelem či ke kontaminaci surovin, z nichž jsou tyto potraviny či pokrmy vyráběny.

Řada společností proto prodej do přinesených obalů prostě nepovoluje. A pokud se obchodník k prodeji do vlastních nádob rozhodne, měl by mít obsluhující personál také možnost, pokud nebude přinesená nádoba čistá, odmítnout do takovéto nádoby zákazníkovi zboží prodat.

Paní Jana tuto skutečnost tedy zatím bude muset přijmout, případně se poohlédnout po jiné prodejně. Počet prodejen, které mají na tzv. bezobalovém prodeji přímo založen svůj marketink sice roste, zatím je však najdeme spíše ve větších městech. Budeme však doufat, že jich bude postupně přibývat spolu s tím, jak poroste poptávka nás spotřebitelů.

Stejně jako si běžní spotřebitelé (přes počáteční odpor) rychle zvykli na to, že v prodejnách neobdrží zdarma plastové odnosné tašky, pomalu si nyní zvykají na to, že ovoce a zeleninu také lze koupit jinak, než do mikrotenového sáčku, a že kávu z automatu si mohou odnést ve vlastním, často krásně

vyvedeném termohrnku, ze kterého jistě i lépe chutná, než z jednorázového kelímku. Trend je tedy nastaven jasně, teď už záleží jen na nás, spotřebitelích. Není to totiž jen klišé, když řekneme, že každý z nás v tom hraje svou roli.

Jak je tomu teď v období koronavirové epidemie?

Koronavirus má nové, zásadní dopady i na bezobalový prodej. Aktuální situace bezobalovému prodeji nepřeje. Zatímco se ještě před několika měsíci obchodníci předháněli v odstraňování obalů, koronakrize s pohledem na bezobalový prodej pěkně zamávala. Z důvodu šířící se pandemie onemocnění COVID-19 způsobené novým typem koronaviru (SARS-CoV-2), který se šíří kapénkovou nákazou, osobním kontaktem s nemocným nebo prostřednictvím povrchů, kterých se nemocný dotýkal, Státní zdravotní ústav vydal prohlášení, ve kterém doporučil po dobu vyhlášení mimořádné situace v souvislosti s celosvětovým výskytem pandemie COVID-19, výrazně omezit prodej nebalených potravin do spotřebitelem přinesených vlastních obalů a nádob a tyto potraviny balit pouze do nových, nepoužitých obalů.

Co se bude dít dále?

Jak se situace bude vyvíjet, je těžké odhadovat. Lze jen doufat, že tato nepředvídatelná situace nezvrátí obecný trend snižování obalů, který je právě opačný.

Zdroje:

<http://www.szu.cz/odborne-stanovisko-szu>

<http://www.szu.cz/doporuzeni-nrl-fcm-szu-pro-prodej-nebalenych-potravin-a>

Marcela Reichelová

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. je nezávislý, neziskový spolek, hájící zájmy spotřebitelů. Poskytuje základní informace o reklamačním řízení, o délce záruční doby, lhůtě k vyřízení reklamace nebo podmínkách odstoupení od kupní smlouvy nejen na internetovém portálu www.sos-msk.cz, emailové adrese: poradna@sos-msk.cz nebo na poradenské lince 608 722 582, ale také ve svých poradnách, které provozuje v městech Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského, Jihomoravského, Pardubického, Libereckého, Ústeckého kraje.

Kromě poradenství realizuje řadu dalších aktivit, zaměřených na zlepšení postavení spotřebitelů a spolupracuje s řadou dalších neziskových organizací, které prosazují a obhajují práva a zájmy občanů.

Kontakt:

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska z.s.
Tel/fax.596 111 252, mobil 606 832 280

Jak být šťastný

Přestože naši předkové se neustále snažili o to, aby se budoucí generace měly lépe, abychom měli dostatek potravy, účinné léky, abychom mohli méně pracovat a mohli si více užívat volný čas, abychom měli svobodu, přesto jsme vůbec šťastní.

Říká se, že „méně je více“ a v tomto případě to platí zřejmě také. Snaha o velmi snadný život nám žití komplikuje a to v oblasti duševní. Jako bychom byli otráveni zevnitř. Přitom všude kolem nás je hojnost. Nejenom potravy, ale příležitostí, možností. Jako bychom ani nedokázali vidět, co všechno si můžeme dopřát a užít. Často vidíme pokaždé jen to, co bychom ještě chtěli a nejde to. Jsme pořád s něčím nespokojení, přestože hodně z nás nezažilo válku či morovou epidemii, přestože máme antibiotika a neurochirurgii, přestože jsme nikdy netrpěli hladu. Velmi mne zaujalo, jak výstižně popsala dnešní mladé stoletá babička v pořadu Jste to, co jíte: „akorát tlačítka to mačká, šťastný to není...“ Vlastně až když se nám skutečně přihodí něco tragického, pak si teprve uvědomíme - jako Radoslav Brzobohatý ve filmu Skalpel, prosím - že jsme vlastně byli šťastní, ale nevěděli jsme o tom. Zkrátka, vůbec se nedržíme nádherné pravdivého citátu Clauda Broussona: Šťěstí není událost života, ale schopnost člověka.

Nečekejme, až k nám štěstí přijde, protože štěstí je způsob, jakým se prožíváme. Je to um, který bychom se měli učit jako primární dovednost. Je to volba naší cesty, naší chuti do života. To my sami si volíme, zda se budeme litovat nebo si užijeme každou budoucí chvíli i přes to, že svět ani náš život není zdaleka podle našich představ, natož dokonce dokonalý. Často se stáváme trýzniteli sebe samých. „Šťěstí je být sám se sebou a nepřekážet si,“ glosuje vtipně herec Jaroslav Dušek. Jak se ale tomuhle pocitu, být šťastný, vlastně naučit? Nepřemýšlet tolik. Vnímat. Nechávat věci plynout. Dívat se kolem sebe. Radovat se z maličkostí. Uvědomovat si plně své drobné radosti. A naučit se smát i sám sobě.

Konkrétně je dobré začít třeba tak, že si každý večer před usnutím proberu zpětně dnešní den a ať už byl jakýkoliv, najdu si na něm jednu pozitivní chvíli (bylo hezké slyšet

ráno ptačí zpěv, bylo fajn si zdřímnout v autobuse, dnešní oběd byl opravdu výtečný, potěšilo mě potlachat se starým kamarádem, udělalo mi radost, že mi tak nádherně rozkvetl kaktus). Není těžké s tím začít, ale je těžké u toho vydržet. Ale když vydržíte měsíc, věřte, že vám ten způsob přemýšlení postupně přejde do krve. Začnete si všimát těch maličkostí už ve chvíli, kdy se vám dějí a tím pádem si je lépe užijete. Váš život se tak stane hodnotnějším. Jen proto, že si budete více všimát drobných hezkých maličkostí, které vůbec nejsou samozřejmostí. Neodkládejte to na zítra, začněte už dnes.

Text: Renata Šindelářová

Ilustrace: Jana Haasová, Eva Machová

Citáty o štěstí

„Největším štěstím člověka je, když může žít pro to, zač by byl ochoten zemřít.“

Honoré de Balzac, francouzský spisovatel

„Mít rád lidi a milovat lidi, to je celé tajemství a snad jediný recept na štěstí. Kdo myslí jenom na sebe, ochudí jiné o sebe, ochudí sebe o jiné, zakrní a zahyne.“

Jan Werich, český herec, dramatik a spisovatel

„Kdyby všechna naše neštěstí byla snesena na jednu společnou hromadu, odkud by si každý musel vzít stejný díl, většina lidí by byla spokojena, kdyby si mohla odnést jen ta svá vlastní.“

Sókratés, řecký filozof

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejné.

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Vizitka jako komunikační prostředek

**Milí čtenáři,
pro náš první vstup do zpravodaje SeniorTip jsem zvolila název VIZITKA.**

Vizitku všeobecně vnímáme jako komunikační prostředek, který nám slouží k tomu, abychom se představili a navázali kontakty. Snažila jsem se o kvalitní vizitku, která by měla vzbudit dojem a současně zájem o naše aktivity.

Tedy se představujeme. Jsme spolek Klubu důchodců Plesná. O užitečnosti spolků na vesnici bychom si mohli dlouze povídat. Půvab tradice dát se dohromady sahá do dávných časů. Vznikly z potřeby setkávání lidí stejných zájmů a konají spoustu užitečných věcí. Klub důchodců patří lidem seniorského věku, kteří se chtějí kontaktovat se svými vrstevníky, zažívat hezká setkání, při kterých se nejen povesejí, ale také poučí o různých věcech, společně se dostanou do míst, kam si už ani netroufají pomyslet, předávají si energii a vracejí se do společných vzpomínek.

V dnešní době, která propaguje atomizaci, si tím více uvědomujeme, jak jsou spolky důležité taky pro obec, která ožívá aktivními lidmi.

V roce 2017 jsme obdrželi Pamětní list Magistrátu města Ostravy jako nejlepší Klub důchodců ve městě. Stalo se to, v co jsme ve své skromnosti ani nedoufali. Za vším stojí dlouhodobá, náročná a zodpovědná práce.

Jsme rádi, že naše činnost je v obci vnímána a nepřehlédnutelná. V roce 2017 jsme společně oslavili čtyřicet let svého trvání. Za tu dobu dozrála nová generace, která navázala a pokračuje v této bohužel činnosti. I těm patří poděkování za to, že klub pracuje na stále stoupající úrovni.

V současné době nám pandemie Covid-19 zkrátila plány. Přišli jsme o akce, které byly dlouhodobě a pečlivě připravovány. Neuskutečnil se zájezd na Vysočinu, přišli jsme o Festguláš a celou naši krásnou Májovou Plesnou.

Ale něco jsme přece jen stihli. Tak například:

Klub důchodců v Ostravě-Plesné každoročně připomene všem seniorkám svátek žen. Ten bývá spojen s členskou schůzí. S bohatým občerstvením přijde i tombola, dárčky a volná zábava. Na svátek žen nezapomíná ani náš pan starosta Pavel Hrbáč, který dojde každou přítomnou ženu kytíčkou s přáním a poděkováním za vše, co v životě dobrého vykonaly jako ženy, matky i občanky.

Vratme se v čase na začátek letošního roku. 4.

ledna se konalo tradiční posezení s cukrovím, při kterém jsme ochutnávali vlastnoručně vyrobené cukroví, jednouchubky, chlebičky a jiné dobroty. K dobré náladě jsme si připili horkým svařeným vínem, zavoněl hřebíček, skořice a citron. Toto setkání má velmi osobitou atmosféru a je příjemnou dohrou právě skončených Vánoc.

Aby bylo teplo a světlo, dejme šanci jaderné energii.

O tom byla beseda uskutečněna 6. února. Připravil ji a vedl člověk znalý, na slovo vzatý pan Ing. Ludovít Papp, CSc.

Velká návštěvnost svědčila o tom, že naši senioři nežijí jen ve vzpomínkách nebo starostech o své zdraví, ale, že stojí pevně na zemi, sledují současné dění, zajímají se o problémy, které mají zajistit příštím generacím dostatek energie. Byli jsme ujištěni, že naše jaderné elektrárny jsou bezpečné a jsou nenahraditelným zdrojem energie. Připomenuli jsme si, že jsme jadernou elektrárnu v Temelíně navštívili na jednom z našich minulých zájezdů.

Jako hlemýždi ve svých ulitách jsme byli uzavřeni ve svých domovech a jen, když jsme museli, vystrčili jsme hlavy. Ale už se nám stýskalo. Uvítali jsme hygienická uvolnění a se zpožděním, ale přece se nám podařilo uskutečnit setkání na hřišti TJ Sokol Plesná na smaženici. Vůně špeku a smažených vajíček ještě dlouho voněla okolím. Jak je krásné se setkávat!

Slovo na závěr: Abychom vás nepřehltili informacemi, náš příspěvek ukončím tím, čím jsem začala. Vizitkou. Nechť laskavý čtenář sám posoudí, zda byla naše vizitka kvalitní a udělala dojem. Jsme přesvědčeni o tom, že děláme dobrou vizitku naší obci. Současně bych chtěla za všechny členy klubu popřát naší předsedkyni paní Jaroslavě Tvrdé hodně osobního zdraví a nadšení pro věc. Aby už žádná překážka nestála na naší cestě od srdce k srdci. Vždyť za každým mrakem čeká sluníčko.

S touto nadějí se s vámi loučí a s hlubokou úctou ke všem seniorům

Mgr. Pavla Bublová, Klub důchodců Plesná

A jak je mi zvykem, slova poetická se vždy hodí.

Ochutnej (František Novotný)

Ochutnej víno ve sklenici vět.

O srdce zvonu opři chvíli snění.

Čas tě pak naučí, co neučí tě svět.

Milovat co je a neželet co není.